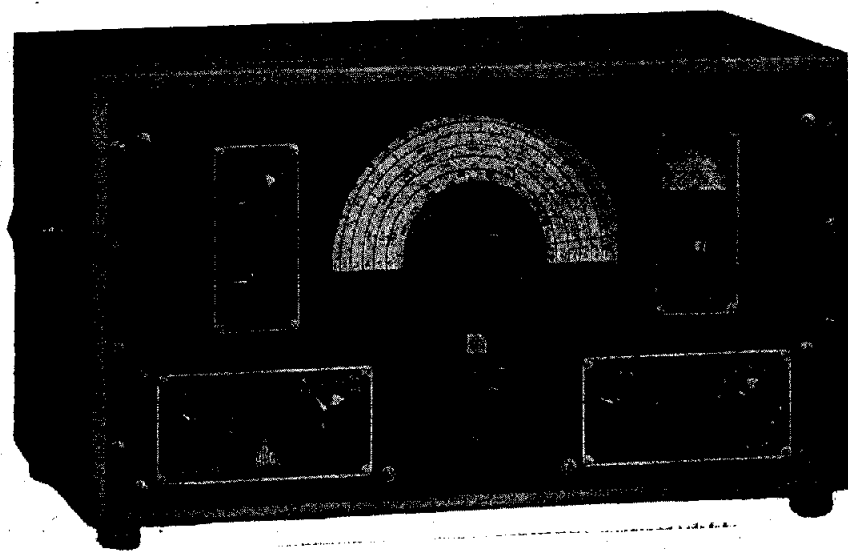
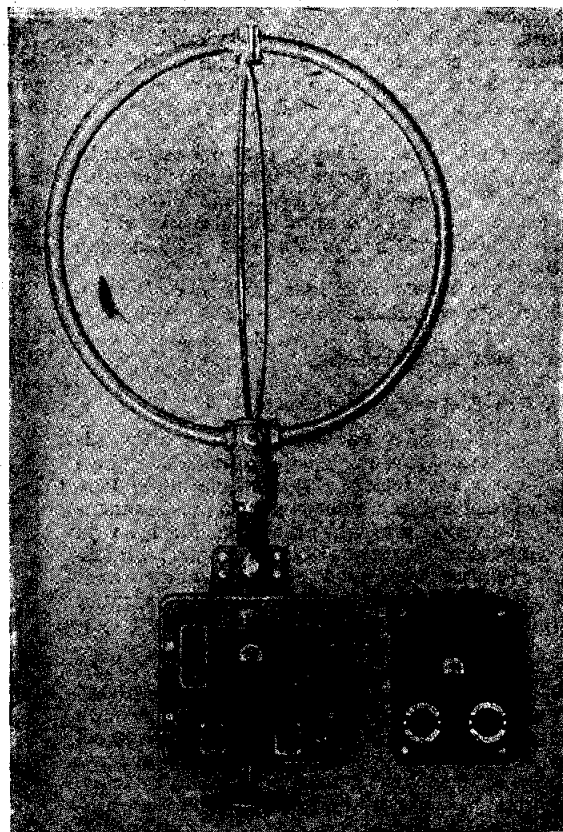

Tutustukaa

L
A
I
V
A
R
A
D
I
O

●
U
U
T
U
K
S
I
M
M
E
!

Oy. RADIO E. HELLBERG

LAUTTASAARI — PUH. 67371 VAIHDE

Helsinki 1946 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy.

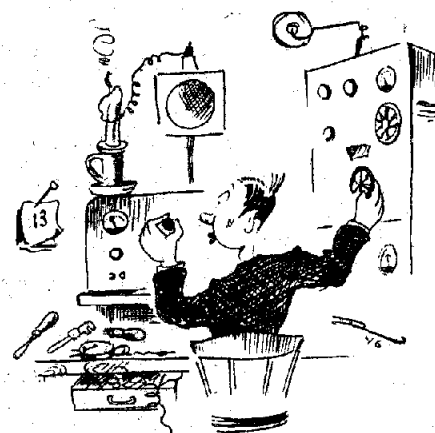
Irtonumero mk 20: —

RADIO OH

N:o 5—6 • 1946

SYYS—
JOULUKUU

RADIOTEKNIKAN

JATKUVASTI KEHITTYESSÄ

vaaditaan laitteiden yhä pätevämpää huoltoa ja tarkistusta

STAR-Radio Oy.

HELSINKI

PUH. 94 998

YHTEYS MAIHIN

RHY 101:n tai RHY 601:n välityksellä!

Laiva, jolla ei ole kunnollisia radio-laitteita, on kuin kuuromykkä ihminen.

HANKKIKAA SEN VUOKSI LAIVAANNE

yhdistetty

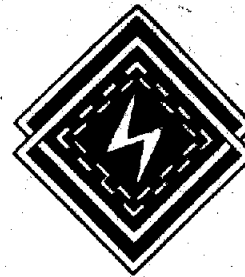
HELVAR-radiolähetin ja
HELVAR-Super
verkkovastaanotin,
malli RHY 101 tai
paristovastaanotin,
malli RHY 601.

Pyytää lähempiä tietoja ja tarjouksia!

Oy **HELVAR**

PITÄJÄNMÄKI

PUH. VAIHDE 04-7291

RADIO OH

SUOMEN RADIOSÄHKÖTTÄJÄLIITON R.Y. JA SUOMEN RADIOAMATÖÖRILIITON R.Y.
ÄÄNENKANNATTAJA

TOIMITUS

Y. LUOMANMÄKI (vastaava) K. S. SAINIO, (toimitussihteeri)

Toimituksen osoite: Helsinki, Mechelininkatu 2. A. 4 - Puhelin 43672

Toimituskunta: E. KOIVISTO, A. SINKKONEN, M. TUHKANEN, K. AHTI, V. E. KILPINEN, ja A. HÄKKÄNEN

N:o 5-6

SYYS-JOULUKUU

XV vuosik. 1946

*Toivotamme lukijakunnallemme RAUHALLISTA JOULUA
ja menestyksellistä UUTTA VUOTTA.*

Toimitussihteerin Amerikan matkalta V.

MIKÄ ON RCA?

Ennen Amerikan-matkaani oli minulla melko epämääräinen käsitys siitä amerikkalaisesta radioalan suuryrittäjästä, jonka tehtaanmerkin muodostavat meille kaikille tutut kirjaimet RCA. Paikan päällä ollessani koetin kyyni mukaan lähemmin tutustua RCA:n syntyyn, nykyiseen organisaatioon ja tuotantotoimintaan, joiden tietojen oletan kiinnostavan myös lehtemme lukijoita.

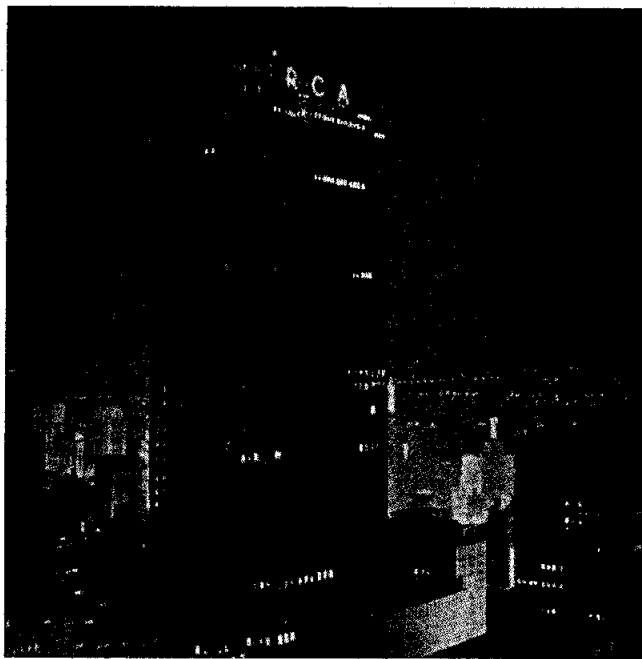
Ensimmäisen maailmansodan syttyessä ei Yhdysvalloissa ollut ainuttakaan suuruusluokasta puhtaasti amerikkalaista langattoman lähettimen laitteita rakentavaa tai edes niitä käyttävää toiminimeä. Ala oli ulkomaisten yrittäjien hallussa ja olivat sellaisia englantilainen Marconi, saksalainen Telefunken ja ranskalainen SFR. Laivaradiotoiminnan ja rannikkoasemien lisäksi omistivat kaksi ensinmainittua eräitä suuria maanosien välisiä yhteyksiä hoitavia radioasemia. Esi-merkkinä kotimaisen yritteliäisyyden puutteesta kertoi minulle eräs RCA:n virkailija ensimmäisen maailmansodan aikana palvelleensa viestiupseerina amerikkalaisella risteilijällä, jonka langattomat laitteet olivat alkuperäistä Telefunkenin valmistetta. Oudolta tuntuu silloinen tilanne nykyisessä radiotekniikan edelläkävijämaassa!

Ensimmäisen maailmansodan päättyessä oli Telefunken poissa pelistä ja ainoa yhtiö, joka pystyi Amerikan mantereella olevilla laitteillaan hoitamaan pitkämatkaisia yhteyksiä oli Marconin Wireless Telegraph Company of America, joka oli englantilaisen Marconiyhtiön sisaryhtiö. Sodan ajaksi oli asemat pakko-luovutettu Yhdysvaltain hallituksen ja sotalai-

toksen käyttöön, mutta sodan päätyttyä halusi kongressi palauttaa omaisuuden oikeille omistajilleen. Laivaston johto oli kuitenkin perillä systeemin heikkouksista peläten jatkuvaa ulkolaista kontrollia. Tämä oli sitäkin luonnottomampaa kun maan oma radiotekniikka pohjautuu sellaisiin nimiin kuin De Forest, Alexanderson, Fessenden, Tesla ja Armstrong.

Sodan aikana oli Alexandersonin alternaattori ollut tärkeä pitkien aaltojen kehittäjä ja olivat patentit General Electricin hallussa. Marconiyhtiö aloitti neuvottelut patenttioikeuksien ostamisesta, mutta hallitus puuttui asiaan laivaston johdon antamasta vihjeestä, sillä herättiin havaitsemaan mikä vaara tärkeiden radioyhteyksien siirtymisestä vieraan, joskin ystävällismielisen, vallan käsiin muodostuisi. Ei haluttu uusia Atlantin alaisiin kaapeleihin nähden vallitsevaa tilannetta. General Electric sai määräyksen keskeyttää neuvottelut englantilaisten kanssa ja ottaa yhteyden laivaston asiantuntijoihin. Kirjeen kirjoitti silloinen laivastoasioiden sihteeri Franklin D. Roosevelt, josta myöhemmin tuli maansa presidentti.

Neuvottelujen tuloksena syntyi suunnitelma perustaa kotimainen yhtiö, joka ottaisi haltuunsa Marconiyhtiön Yhdysvalloissa olevan omaisuuden. Marraskuun 20 päivänä v. 1920 sopimus saatiinkin aikaan ja joulukuun alusta aloitti Radio Corporation of America toimintansa. Samalla luovutti General Electric radioalan patenttinsa vastaperustetulle yhtiölle, jonka pääjohtajaksi tuli Edward J. Nally ja kaupalliseksi johtajaksi David Sarnoff. Tärkeitä radioputkipatentteja oli kuitenkin sekä General Electricin että Western Electricin hallussa, mutta kumpikaan ei kyennyt niitä tehokkaasti käyttämään toista loukkaamatta. Laivastoviranomaiset toimivat jälleen välittäjinä ja seuraavan vuoden alussa saatiin yhteistä hyvää silmällä pitäen aikaan sopimus, jolla RCA sai haltuunsa kiistanalaiset patentit Western Electricin pääyhtiöltä, jonka nimi kuuluu American Telephone & Telegraph Company.

New Yorkissa. Samassa rakennuksessa ovat NBC:n päästudiot. RCA:n 70-kerroksinen pilvenpiirtäjä Rockefeller Centerissä

Oli kuitenkin vielä kolmaskin sähköalan suuryhtiö, joka oli kiinnostunut radioalasta ja se oli Westinghouse Electric and Manufacturing Company, jolla oli osake-enemmistö International Radio Telegraph Company-nimisessä yhtiössä. Tätä tietä Westinghouse kontrolloi tärkeitä Fessendenin ja Armstrongin patentteja. Oliin umpikujassa, sillä RCA ja Westinghouse eivät pystyneet toimimaan toisistaan riippumatta. Pakko oli senvuoksi patenttivaikueksista selviämiseksi menä RCA:n, General Electricin ja Westinghousen väliseen sopimukseen, joka tehtiin v. 1921. — Mainitsemani sopimukset eivät kuitenkaan käytännössä merkinneet sitä, että General Electric, Western Electric ja Westinghouse olisivat samalla täydellisesti vetäytyneet pois radioalalta. Näin ei tapahtunut. Sopimukset sallivat vain alan erikoisyrittäjän syntymisen, joka pystyi keskitetyksi ja ilman patenttivaikueksia toimimaan. Tarkemmin en tähän liittyviä seikkoja tunne.

Kahtena ensimmäisenä toimivuonnaan vastaperustettu yhtiö kiinnitti huomionsa etupäässä kaukomatkaiseen sähkötyöliikenteeseen, jota hoidettiin Marconiyhtiöltä saadun New Brunswick-nimisen pitkäaaltoisen lähetysaseman avulla. Kävin tällä asemalla, joka on edelleenkin toiminnassa käyttäen likimain 30 vuoden ikäisiä Alexanderson-generaattoreita hyvin pitkien työskentelyaaltojen synnyttämiseen. Samoihin aikoihin aloitettiin kuitenkin uuden suuren lähetyskeskuksen rakentaminen Long Islandilla. Näin syntyi Rocky Point, joka lienee nykyään maailman suurin radiolennätyskeskus. Sen vastaanottoasema sijoitettiin n. 40 km päähän Riverhead-nimiselle paikkakunnalle. Ensialkuun käytettiin vain kahta 200 kW Alexanderson-generaattoria, mutta nykyään on asemalla kaikkiaan 40 lähetintä, niistä useimmat lyhytaaltolähettimä.

RCA:n perustaminen merkitsi radioalan järjestäytymistä Yhdysvalloissa, joka muodostui tärkeäksi juuri aloittelevan yleisradiotoiminnan kannalta. Aloitteen tekijä tällä alalla oli Westinghouse, jolla v.1921 lopussa oli New Yorkissa, New

RCA:n tehdaslaitosten yhdistelmäkuva. Näiden lisäksi on tehtaita m.m. Argentinassa ja Kanadassa.

Jerseyn valtiossa toiminnassa kutsumerkillä WJZ tunnettu yleisradioasema. Ilmeni nopeasti kasvava yleisradiovastaanottimien kysyntä. Vastaperustetulla RCA:lla ei vielä ollut omia tehdaslaitoksia, josta syystä se toimi vain General Electricin ja Westinghousen myyntijärjestönä. Mainitut kaksi toiminimeä valmistivat näihin aikoihin myös RCA-merkkiset vastaanottoputket, joita v. 1921 valmistettiin niin vaatimaton määrä kuin 5000 putkea kuussa. Seuraavan vuoden kesäkuussa oli valmistusmäärä kuitenkin jo noussut 200.000 putkeen. Nämä putket myytiin Radiotron-nimellä. Vertauksen vuoksi mainittakoon, että RCA-merkkisiä putkia nykyään valmistetaan kahdessa omassa tehtaassa yhteensä n. 4 milj. kappaletta kuukaudessa.

Putkista puheen ollen on mainittava nimi E. T. Cunningham, joka mainosti suurin ilmoituksin putkia puheena olevina vuosina. Cunninghamilla oli alunperin oma putkitehdas, mutta v. 1921 hän teki sopimuksen RCA:n kanssa ostaen siltä putket, jotka sitten myi ominaan ja vain eri tyyppimerkinnällä varustettuna.

Vuosina 1923—25 toiminta laajeni useilla aloilla. Niinpä aloitti kaksi uutta yleisradioasemaa toimintansa New Yorkissa ja Washingtonissa. Lyhyiden aaltojen käyttöön pitkällä välimatkoilla alettiin kiinnittää yhä suurempaa huomiota ja v. 1925 otettiin Atlantin takaisessa liikenteessä käytäntöön 20 kW tehoiset vesijäähdytteiset putket. Ensimmäinen super-vastaanotin laskettiin kauppaan v. 1924 ja seuraavana vuonna esittäytyi ensimmäinen vaihtovirtakäyttöinen vastaanotin ja sähködynamininen kovaääninen. Virtaa säästävillä toriumikattolisilla vastaanottoputkilla kokeiltiin. Yhteistoiminnassa Victor Talking Machine Companyn kanssa valmistettiin ensimmäiset radiogrammofoni-yhdistelmät.

Yleisradiotoiminnan merkityksen kasvaessa lisääntyi yksityisten omistamien yleisradioasemien lukumäärä niin nopeasti, että niitä v. 1924 oli toiminnassa toista tuhatta. Kun lisäksi tuli tavaksi siirtää ohjelmaa lankateitse kautta koko

mantereen katsoi RCA v. 1926 tulleen oikean hetken vain yleisradiotoimintaa harjoittavan sisaryhtiön perustamiselle. Näin aloitti toimintansa Yhdysvaltain tärkein yleisradioalan yrittäjä National Broadcasting Company eli lyhennettynä NBC, jonka asemaverkko nykyään käsittää yli 150 yleisradioasemaa, niistä kuitenkin vain 6 yhtiön omaa.

Seuraavana eli v. 1927 otettiin askel uuteen suuntaan. Ei ollut vältettävissä, että uusia yleisradiovastaanottimien valmistajia ilmestyi kaikkialle. Niiden toiminnan helpottamiseksi aloitettiin laajasuuntainen teollisuuden lisenssoiminen, sillä tärkeimmät alan patentit olivat RCA:n hallussa. Sanottu koskee vain vastaanottimia, sillä putkilisenssit tulivat voimaan vasta paria vuotta myöhemmin.

RCA:n osuus laivaradioliikenteessä oli kasvanut nopeasti ja siksi perustettiin v. 1928 alussa uusi sisaryhtiö: Radiomarine Corporation of America. Se on edelleenkin toiminnassa ja on sillä liikennepuolen lisäksi laivaradiolaitteita valmistava tehdas New Yorkissa. Nykyään on lukuisten rannikkoasemien lisäksi laivaradioiden huoltokeskuksia 21 Yhdysvaltain tärkeimmässä satamakaupungissa.

Äänielokuva oli tulossa markkinoille v. 1928 maissa ja oli m.m. General Electric uhrannut paljon vaivaa ja varoja äänen valokuvaamiseksi filminauhalle. Tulokset olivat valmiit käytäntöön sovellettavaksi ja siksi perustettiin mainittuna vuonna RCA Photophone Company äänielokuvaletaiden edelleen kehittämiseksi ja valmistamiseksi.

Vuosi 1929 muodostui laajankantoisten muutosten vuodeksi. Tähän mennessä oli RCA toiminut pääasiassa vain eräänlaisena myyntijärjestönä General Electricin ja Westinghousen suorittaessa laitteiden valmistuksen. Järjestely oli kankea ja vähemmän voittoa tuottava. Oman teollisen tuotannon aloittamiseksi ja grammofonialalle pääsemiseksi ostettiin mainittuna vuonna Victor Talking Machine Company, jonka tunnetuna tehtaanmerkkinä on grammofonin torvea kuunteleva koira. Englannissa on saman yhtiön nimenä His Masters Voice. Uuden aliyhtiön nimeksi tuli RCA Victor Company. — Vähän tämän jälkeen siirtyivät RCA:n omistukseen General Electricin omistama Edison Lamps Works Harrisonissa New Jerseyn valtiossa ja Westinghousen tehdas Indianapolisissa. Kumpikin valmistivat vastaanottoputkia ja tekevät sitä tänäkin päivänä, sillä niissä valmistetaan nykyään RCA-merkkiset vastaanottoputket.

Kyseellisenä vuonna perustettiin erilliseksi sisaryhtiöksi RCA Communications Company, joka sai huollettavakseen kaukomatkaisen sähkötyö- ja puheluliikenteen. Sen haltuun siirtyivät m.m. edellä mainitut Rocky Pointin, New Brunswickin ja Riverheadin radioasemat. Yhtiöllä on oma toimitalonsa ja lennätin keskuksensa New Yorkissa. Säännöllisesti toimivia maanosien välisiä yhteyksiä on yhtiöllä tällä hetkellä yli 50. Lisäksi välitetään lyhyillä aalloilla lähetettyjä yleisradio-ohjelmia toisista maanosista niitä haluaville amerikkalaisille yleisradioyhtiöille ja valokuvien siirtämiseksi radioteitse on olemassa "radio photo service" Lontoon, Moskovan, Kairon, Buenos Aireksen, Bernin, Pariisin ja Tukholman kanssa. Sanottu koskee Yhdysvaltain itärantaa, mutta länsirannikolla San Franciscossa on vastaavanlainen keskus, joka hoitaa samat yhteydet Australian ja Kaukoidän kanssa.

Edellämainittu radioputkien myyntijärjestö E. T. Cunningham Company ostettiin v. 1930 putkien valmistusta hoitavaan aliyhtiöön RCA Radiotron Company, jolloin aikaisemmin hyvin tunnetut Cunningham-putket hävisivät lopullisesti markkinoilta.

Yhtiön lopullinen sisäinen järjestely tapahtui v. 1932. Paria vuotta aikaisemmin oli hallitus nostanut syytteen RCA:ta vastaan ulkopuolisten yhtiöiden omistussuhteiden vuoksi ja jutun päättyessä luopuivat General Electric ja Westinghouse osallisuudestaan yhtiöön. Saman oli tehnyt Western Electric jo vuosia aikaisemmin. RCA muodostui täten täysin itsenäiseksi suuryhtiöksi, joka yksin omisti yleisradiota, radioliikennettä, laivaradiota sekä teollisuutta harjoittavat ja teollisuuden tuotteita myyvät aliyhtiönsä.

Tähän asti oli valmistettu vain vastaanottoputkia, mutta v. 1934 liitettiin yhtymään lähetysputkialalle erikoistunut de Forest Radio Company, joka toimenpide aloitti RCA Radiotron Companyn lähetysputkien valmistuksen. Seuraavana vuonna yhdistettiin teollisuustoimintaa harjoittavat yhtiöt RCA Victor Company, RCA Photophone Company ja RCA Radiotron Company yhdeksi tuotantolaitokseksi nimellä RCA Manufacturing Company. Tämä järjestely säilyi vuoteen 1942, jolloin nimeksi tuli nykyinen RCA Victor Division. Erikoislaitteita valmistavat tehtaat ovat tämän alaosa-ja eli "departments". Niinpä radioputkia valmistaa Tube Department of Victor Division.

Yhtiön hallintoelimet ja pääkonttori sijaitsevat nykyään RCA Buildingissa Rockefeller Centerissä New Yorkissa ja on nimi Radio Corporation of America. Teollisuustoimintaa harjoittaa RCA Victor Division kotipaikkanaan Camden N.J., jossa rakennetaan suurin osa radiolaitteista m.m. erilaiset lähetimet. Läheisessä yhteistyössä sen kanssa on RCA Laboratories Division, joka sijaitsee Princetonissa New Jerseyn valtiossa. Kaukomatkaisen radioliikenteen hoitaa RCA Communications, jonka pääpaikka on New Yorkissa. Laivaradioalalla työskentelee Radiomarine Corporation of America New Yorkissa, jossa myös ovat National Broadcasting Companyn hallinto ja päästudiot. Edellisten lisäksi on mainittava RCA International Division, jolle kuuluvat kaupalliset ulkomaanyhteydet ja RCA Institutes, joka on eräänlainen RCA:n ylläpitämä radioteknikkojen koulu.

Näemme edellisestä, että RCA on hyvin monipuolinen ja vankka radioalan yrittäjä, joka valmistaa mitä moninaisimpia radiolaitteita, äänilevyjä ja radioputkia, suorittaa tieteellistä tutkimustyötä, välittää sähkösanomia laivoihin ja vieraisiin maanosiin sekä harjoittaa yleisradiotoimintaa. Yhtiön koko henkilökunta käsitti kuluvan vuoden alussa yli 32.000 henkeä, niistä noin puolet naisia. Pääjohtaja on edelleen alussa mainittu David Sarnoff. Kokonaistulot olivat v. 1945 noin 280 milj. dollaria eli nykyisen kurssin mukaan 38 miljardia markkaa.

K. S. Sainio.

UUDENVUODEN VASTAAN- OTTAJAISET

järjestää SR yhdessä Naisyhdistyksensä kanssa jäsenilleen tuttavineen ravintola Klaus Kurjen vanhassa salissa Helsingissä joulukuun 31 p:nä alkaen klo 19.00. Yhteinen illallinen. Pidennetty aika. Osanottokortteja saatavana liiton toimistosta ja Naisyhdistyksen jäseniltä joulukuun alusta. Puku vapaa.

NIMENMUUTOS.

Radiosähköttäjä Reino Ensio Aschanin nimi on 1 p:stä lokakuuta 1946 Astola.

SR:n VUOSIKOKOUS.

Suomen Radiosähkötajaliitto r.y:n sääntöjen määrämä vuosikokous pidetään Upseeriklubissa Helsingissä Laivastok. 1 sunnuntaina jouluk. 8 p:nä 1946 alkaen täsmälleen klo 15.00. Kokouksessa tullaan m.m. käsittelemään ehdotusta liiton sääntöjen 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 32, 33, 34, 35, 37, 40, 41, 42, 43 ja 47 §§:ien muuttamiseksi.

-Lokak. 9 p:nä 1946 pitämässään kokouksessa päätti liiton varajäsenillä lisätty johtokunta sääntöjen 13 §:n mukaisesti omasta puolestaan ehdottaa liiton johtokuntaan seuraavaksi toimintavuodeksi puh. johtajaksi Martti Tuhkanen, varapuh. johtajaksi Torsti Virta ja sihteeriksi Erkki Koivisto, sekä varajäseniksi: Veikko Saarman, Gunnar Ertomaa, Kosti Uo-

tila, Aarne Salonen ja Harald Lindblad. (Tarkemmat henkilötiedot uusista jäsenistä ovat nähtävissä liiton jäsenmatrikelista).

Vuosikokouksen päätyttyä alkaa samassa paikassa liiton vuosijuhla klo 19.00, jonne liiton jäsenet naisineen ovat tervetulleita. Tanssia ja jatkettu aika. Tilaisuudessa syödään yhteinen illallinen ja pyydetään jäseniä mahdollisimman pian ilmoittamaan liitolle osallistumisestaan siihen, kuitenkin viimeistään joulukuun 3 päivänä. Laivasähkötäjät voivat ilmoittautua vielä myöhemminkin. Toivotaan runsasta osanottoa. Kun illanvietto on samalla pikkujoulujuhla, toivotaan kunkin osanottajan tuovan tullessaan pienen sopivan lahjapaketin (ilman nimeä) joulupukin konttiin. — Puku vapaa.

RADAR JA LAIVASÄHKÖTTÄJÄT.

Kun moottorilaiva Auroraan, kuten toisaalla tässä lehdessä kerrotaan, on hankittu maamme ensimmäinen radarilaitte, antanee tapaus, kunhan on saatu kokemuksia sen hyödyllisyydestä, sysäyksen yhä useamman aluksen varustamiseen radarilla.

Tämä antaa aiheen vakavasti ajatella laitteiden hoitoa ja huoltoa merellä yleensä ja varsinkin pitemmillä merimatkoilla oltaessa. Amerikkalainen radarien valmistaja Raytheon on jo nyt järjestänyt huollon tärkeimpiin satamakaupunkeihin ja kuuleman mukaan lähettää mainitun tehtaan tälläkäläisen edustaja palveluksessaan olevan insinöörin Amerikkaan tutustumaan perinpohjin laitteisiin. Näin saataneen huolto järjestetyksi meidänkin satamissa, mutta miten on laita merellä? Tuskinpa varustamolle ja laivan päällikölle olisi iloa laitteesta, vaikka se satama-altaassa piirtelisi yötä päivää kuinka kauniita karttoja tahansa, jos se sitten sumuisella merellä, lumipyryssä, satamaan tullessa j.n.e., sattuisi seisomaan kuolleenakin totempatsas siksi, ettei laivalla ole henkilöä, joka pystyisi edes jossain määrin huoltamaan ja korjaamaan laitetta. Vaikka radarit olisivat kuinka käyttövar-

moja tahansa, vaativat ne joka tapauksessa huoltonsa ja käyttöäiriöitä sattuu joskus kaikissa laitteissa.

Mainitunlainen tilanne tuntuisi oudolta aluksessa, jossa on ammattisähkötäjä. Kyllä sähkötäjän on kyettävä ainakin suurinpiirtein huoltamaan laivan radiolaitteet, radar sekä muut ehkä lähiaikoina käyttöön otettavat välineet mukautettuna. Tässä mielessä on laivasähkötäjille järjestettävä tilaisuus tutustua radariin ja kaikkiin uusiin radioteknillisiin merenkulkuvälineisiin sitä mukaa kuin niitä otetaan käytäntöön. Lisäkoulutuksen järjestäminen ei voine olla voittamattomien vaikeuksien takana, sillä uskomme varustamoiden osaltaan suhtautuvan siihen myönteisesti. Järjestelyn yksityiskohtiin ei ole syytä tässä kajota, mutta jos suuremmille laivasähkötäjäryhmille annetaan noin kuukauden kestävä koulutus, luulisimme asian jotenkin siihen tapaan järjestävän. Tällä hetkellä on tärkeintä ja kiireellisintä, että maamme viipymättä hankitaan mm. täydelliset radarlaitteet koulutusta varten. Toimenpiteisiin ryhtyminen kuulune lähinnä Posti- ja lennätinhallitukselle.

Lki.

LYHYTAALTOLIIKENTEESTÄ.

Joutuessaan työskentelemään lyhyillä aalloilla laiva-asemien kanssa, on joutunut pakostakin tekemään siinä joitakin johtopäätöksiä, joista olisi ehkä hyvä puhua vaikkapa niinkin vanhan kertauksena näin oman lehtemme palstoilla, samalla toivoen siitä olevan jotain hyötyä kaikille asianosaisille.

Ensiksikin on sattunut tapauksia, etteivät kaikki ole olleet tietoisia kotimaisten rannikkoasemien kuunteluajoista lyhyillä aalloilla. Kun sitten on saatu sanoma lähetettäväksi, on se "pumpattu" via SAA, j.n.e. vaikka laivalla on täydelliset lyhytaaltolaitteet ja sanoma on ollut osoitettu kotimaahan. Näin laivayhtiö saa maksaa kalliimmat maksut ja sanoma ei tule perille niin lyhyessä ajassa kuin se olisi tullut suoraan kotimaan rannikkoasemalle annettuna.

Toiseksi useissa laivoissa ei lähetin tunnu oikein "pelaa-

vät roimasti yli tai alle laiva-alueen. Varsinkin 24 mtr. tuntu olevan "tabu" siinä suhteessa. Sen käyttö onkin ollut hyvin vähäistä mahdollisuuksiin verrattuna. Lieneekö sota-ajan ilmiö sekin, että sw-puoli on jäänyt kuin sivuun meikäläisiltä laivoilta kun moniin vuosiin ei ole tarvinnut sitä puolta käytellä.

Kolmanneksi tuntuu monessa laivassa olevan vastaanotin paljon jälessä lähettimen ikäkaudesta. Kilojaksot heittävät vähän sinne sun tänne, joten asemien hakeminen nykyisiltä laiva-asemien alueilta, jotka on kansoitettu kaiken "sortilla" asemilla aina pikaliikennettä myöten, on kovin hankalaa.

Nyt, kun monet Itämeren liikenteessä olleet laivat joutuvat liikkumaan kaukaisemmillä vesillä, olisi mukavaa olla kaikki OK.

Mikäli korjauksia on tehtävä niin eiköhän asian perusteellisen selvittely laivan kapteenille auttaisi puutteellisten laitteiden uusimisessa ja varsinkin kun radioasema tulee tarkastettavaksi olisi kaikki viat ja puutteellisuudet ilmoitettava

CQ de ?

Vuosikausia lamassa ollut amatööritoiminta on vihdoin päässyt pakollisesta talviunestaan ja niin ovat bandit aina kympeistä kahdeksankymppiin kansoituneet mitä kirjavimmalla joukolla. Sinne mukaan palaa vanhankin mieli. Ristiretki ullakolle ja rx esiin. Pölyt pois ja muutama metri narua ikkunasta ulos toteamaan hams'ien menoa. Ja olihan sitä. Oikein vatsan pohjassa tuntui kuultuani ensimmäisen cq:n vanhaan hyvään tyyliin, mutta samalla nousi karvas pala kurkkuun kun ei ole tx:ää eikä lupaakaan vastaamiseen. Siinä sitä vierähti aika pyöritellessäni rx:n nuppeja ja saalis mitä sain oli mni dxs ja — kipeät pakarot. "Treenauksen puutetta", tuumin ja muistelin hyvää kuntoani Olympia-testin aikoina vuonna -36. Silloin tuolin maali pehmeni ennen kuin minun takamukseni.

Pahinta asiassa lienee se, että on yksi yläpää kesät talvet ja se ei jaksa kaikkea säilyttää. CQ de PY5RF— tuttu oli. Samoin IU:t, VQ 1:t, ZU:t, VK:t y.m., mutta sitten tuli cq de EP2., EZ, OQ ja monet, monet muut harvinaisuudet, joita en löytänyt muistilokeroistani. Ei auttanut muu kuin kaivella esiin Handbook'it y.m. ja tulkita kuulemani. Mah-taneekohan kaikilla olla sama juttu ja liekö heillä edes apulähteitäkään? Ajatus jäi vaivaamaan siksi kunnes se puhkesi tekoihin ja se tässä jälessä. Toivon siitä olevan apua ei vain "vihreille", vaan kaikille niin räntäpurjoille kuin myös dx-haifekin. Pse.

Kansainväliset prefixit.

AC	Kiina	CR 5	Portug. Guinea.
AC 4	Tibet	CR 6	Angola
AR	Syria	CR 7	Mozambique
CA—CE	Chile	CR 8	Goa ja Portug. Intia
CF—CK	Kanada	CR 9	Macao
CL—CM	Cuba, cw	CR 10	Timör
CO	" , phone	CS—CU	Portugal
CN	Marokko	CT 1	"
CP	Bolivia	CT 2	Azorian saaret
CQ—CR	Portug. siirtomaat	CT 3	Madeira saari
CR 4	Kap Verde-saari	CV—CX	Uruguay

tarkastajalle, jolloin myös a.o. laitteita valvovat viranomaiset voisivat toimia asian auttamiseksi.

Siispä kaikki "old men", myöskin sw-puoli asemassa kuntoon ja kokeilumielessä QSO rannikkoasemiin kotimaassa, vaikkei sanomaa olisikaan annettavana. Tällöin saataisiin molemmipuolisia kokemuksia kuuluvaisuudesta ja eri aaltopuutuksien sopivaisuudesta eri vuorokauden aikoina kaikilla merialueilla. Usein sattuu, että joku laiva kutsuu rannikkoasemaa esim. 24 mtr:illä ja kuuluu siellä QSA-5 mutta laiva ei kuule rannikkoaseman vastauksia samalla alueella jostakin syystä ja tällöin olisi hyvä kokeilla, pyytämällä rannikkoasemaa vastaamaan jollakin muulla aalloilla. Tällöin on usein päästy tuokseen. Esim. Suomen—Etelä-Amerikan linjalla on saatu hyviä jatkuvia QSO aina Rioon ja siitäkin etelämäksi QSA 4 j.n.e. 36 ja 48 mtr:illä. Päiväntasaajalle saakka hyviä QSO 24 mtr:illä.

93 metriä kuulune Euroopan vesiltä mistä tahansa iltaisin ja keskiyöllä aina Kanarian saarilta ja sitäkin etelämpää m.m. Etelä-Amerikan linjan laivoilta QSA 3—5.

Kuulemiin siis OM ja sanomat kotiin vaikka Honolulusta ja 73's.

L. Jormakka.

CY—CZ	Kanada	KF 6	Barker-, Howland-, ja Phenix-saaret
D	Saksa	KG 6	Jarvis- ja Palmyra-saaret
EA—EH	Espanja	KH 6	Amerik. Samoa
EA 6	Balearit	K 7	Alaska
EA 8	Kanrian saaret	LA—LN	Norja
EA 9	Esp. Marokko	LO—LW	Argentina
EI—EJ	Irlanti	LU	"
EK	Japani	LX	Luxemburg
EL	Liberia	LY	(Liettua)
EM—ED	Japani	LZ	Bulgaria
EP, EQ	Iran (Persia)	M	Englanti
ER	Japani	MX	Mandchukuo
ES	(Viro)	N	U.S.A.
ET	Italian Itä-Afrikka	NY	Canal Zone
EU—EJ	Japani	OE	Peru
EZ	Saksa	OF—OJ	Itävalta
F	Ranska	OH	Suomi
FA	Algeria	OK—OMT	Shchekko-Slovakia
FB	Madagaskar	ON—OT	Belgia
FD	Togo	OQ	Belg. Kongo
FE	Kamerun	OU—OZ	Tanska
FF	Ranskan Länsi-Afrikka	OX	Grönlanti
FG	Guadeloupe	OY	Fär-saaret
FI	Indokiina	PA—PI	Hollanti
FK	Uusi Caledonia	PJ	Curacao
FL	Somali-rannikko	PK—PO	Holl. Intia
FM	Martinique	PK 1, 2, 3	Jaava
FN	Ransk. Intia	PK 4	Sumatra
FO	" Oseania ja Tahiti	PK 5	Borneo
FP	St. Pierre ja Miquelon	PK 6	Celebes, Moluken Uusi-Guinea
FQ	Ransk. Equatoria Afrikka	PX	Andorra
FR	Reunion	PP—PY	Brasilia
FT	Tunisia	PZ	Surinam
FU	Uudet Hebridit	R	USSR.
FY	Guiana	SA—SM	Ruotsi
G	Englanti	SN—SR	Puola
GI	Pohjois-Irlanti	SP	"
GM	Skotlanti	SS	Egypti
GW	Wales	ST	Sudan
HA	Unkari	SU	Egypti
HB	Sveitsi	SV—SZ	Kreikka
HC—HD	Ecuador	TA—TC	Turkki
HE	Sveitsi	TD	Guatemala
HF	Saksa	TE	Costarica
HG	Japani	TF	Islandi
HH	Haiti	TG	Guatemala
HI	Dominikanien tasavalta	TH	Ransk. siirtom.
HJ—HK	Colombian tasavalta	TI	Costarica
HL—HM	Japani	TJ—TZ	Ransk. siirtom.
HN	Irak (Persia)	U 1—5	USSR eur.
HO—HP	Panama	U 6	Kaukaasia
HQ—HR	Honduras	U 8	Taschkent
HS	Siam	U 9	Siperia
HT	Nicaragua	U 0	Wladivostok
HU	Salvador	VA—VG	Kanada
HV	Vatikaani	VE	"
HW—HY	Ransk. siirtom.	VH—VN	Australia
HZ	Saudin Arabia ja Hedjaz	VK1—6, 8	"
I	Italia	VK 7	Tasmania
J	Japani	VK 9	Austr. Uusi Guinea ja Papua
J 8	Korea	VO	Newfoundland
J 9	Formosa	VP—VS	Britt. imp.
K	U.S.A.	VP 1	" Honduras
KA	Filippiinit	VP 2	Antigua
K 4	Porto Rico	VP 3	Britt. Guiana
KB 4	Virgin-saari	VP 4	Trinidad, Tobago
K 5	Panaman kanava	VP 5	Jamaika, Cayman-Caicos- ja Turk-saaret
K 6	Hawaii	VP 6	Barbados
KB 6	Guam	VP 7	Bahamas
KC 6	Wake-saari	VP 8	Falkland ja Etelä-Georgia
KD 6	Midway-saari	VP 9	Bermuda
KE 6	Johnston-saari		

„KAUKO-OHJATTUJA VÄRÄHDYKSIÄ.“

Odotellessamme "pannan" peruutusta selaillemme jokainen, jolla siihen vain on tilaisuutta, ulkomaisia amatöörijulkaisuja, huoaten ja kaivaten sekä hienoisella kateudella ajatellen niitä onnellisia joiden työskentely on jo sallittua. Anglosaksisissa maissa on jo myllyt pyörimässä suunnilleen kaikilla entisillä jaksoluvuilla. Samaten tietenkin suurimmassa osassa muita liittolaisvaltoja ja melkoisessa määrässä myöskin useissa "vastapuolenkin" maissa. Italiassa esimerkiksi lienee viittienkymmentä väliaikaishuoltoista työskentelylupaa myönnetty. Useassa maassa tuntuu viranomaisten ja radioamatöörien suhde olevan mitä parhain. Esim. Hollannissa saavat amatöörit 100 kilowattitunnin ylimääräisen sähkö "annoksen" jokaista 60 vrk:n säännöstelyjaksoa kohden.

Erikoisen huomattavana piirteenä esiintyy useissa maissa määräys että työskentelylupaa ei myönnetä alussa uusille tulokkaille, vaan ainoastaan vanhoille amatööreille. Tämä johtuu siitä, että useissa maissa sodan aikana on syntynyt uutta jälkikasvua niiden radiopalveluksessa olleiden sotilaiden keskuudesta, jotka ennen sotaa eivät vielä olleet radioamatöörejä. Halutaan siis vanhojen tekijöiden saavan ensin työskentelymahdollisuudet, uusien miesten joutuessa odottamaan mahdollisia määräyksiä uusista vaatimuksista radio-

amatööripätevyyden toteamiseksi. Tämä onkin varmasti oikea ja radioamatöörien omaltakin kannalta paras suunta työskentelytapojen ja -muotojen kehittämiseksi ja ohjaamiseksi nykyajan vaatimusten mukaiseksi.

Suomalaisen vanhan "hamssin" sydäntä sykähdyttää mukavasti kun näitä lehtiä selaillessa yhtenä silmiin sattuu vanhojen tekijöiden kutsumerkkejä ja nimiä. Toiminnassa, joko suorastaan "eetterissä" tai vain yhdistyshommissa, näkee sellaisia vanhoja ukkeleita kuin OE3WB, Willy Blaschek, OK1CX, Karel Kaminek, joka aikoinaan kävi Suomessa rousansa kanssa, ollen nykyään OK-yhdistyksen rahastonhoitaja, PAQQ, Gehrels, tunnettu RCC:n perustajajäsen y.m., mutta paljon on "vanhaa kaarta" poistunutkin riveistä. Merkilläpantavaa on kuitenkin, että radioamatööritoiminnan elvyttämisen eturiveissä kulkevat kaikkialla vanhat, tunnetut aktiivit "DX"-miehet!

"QST:tä" selaillessa panee merkille, että teknillisistä kirjoituksista huomattava osa koskettelee tavalla tai toisella mikroaaltoja. Meikäläisessä, joka näissä asioissa on jäänyt takapajulle, tämä herättää "kahellaista ilimoo". Tietenkin näihin asioihin tutustuminen on kiinnostavaa, ja ainakin allekirjoittanut on lukenut kaikki nämä jutut, mutta toiselta puolen kaipaa vanhoja "hyvän ajan" selostuksia "tavallisista" laitteista. Otaksuttavaa on, että bandien auetessa ja yhä useamman maan liittyessä työskentelevien amatöörien veljeskuntaan, myöskin tämä puoli tulee voimakkaammin esille, mutta, kuten sanottu, tämän hetken suunta "QST":ssä tuntuu olevan hyvin mikropitoinen. (Viitataan muuten "toimitussihteeriin", OH2NM:n, vastaaviin huomioihin Amerikkamatkalta.) Joitakin vastaanottimia ja lähettimiä on selostettuina ja ovat ne "vasta-alkajamallisia", enimmäkseen Don Mix'in, WITS:n, käsialaa. Suurta painoa pannaan myöskin interferenssikykyä ratkaisemiseen. Tämä puoli amatööritöskentelyssä tuleekin olemaan yksi vaikeimpia ratkaistavia, ja enenee sen vaikeudet päivä päivältä, uusien asemien ja maiden ilmestyessä etsimään "paikkaa auringossa". Varmaa tulee olemaan, että ennen pitkää ei tule toimeen muuta kuin erittäin selektiivisellä ja hyvin rakennetulla superilla ja lähettimien virityksen tulee olla mahdollisimman terävän ja jaksoluvun niissä ehdottoman vakavan. Siitä huolimatta näyttää kideohjatut lähetimet olevan vähemmän suosittuja ja sensijaan "vfo" (säädetäväjaksolukuinen oskillaattori) astuneen etualalle. Vanha hyvä ECO on siis osoittautunut elinvoimaiseksi ja hyväksi "veikotimeksi". (Tässä allekirjoittanut sanoo "yhym", koskapa tästä kysymyksestä kiinnosteltiin aikoinaan kovasti m.m. helsinkiläispiireissä, allekirjoittaneen ilmoittautuessa ECO:n vannoutuneeksi kannattajaksi. Hi!). Ehdoksi vfo:n käytölle on kuitenkin asetettava, että se on todellakin hyvin rakennettu ja "absoluuttisen" vakava. "Ryömyviä" rakkineita ei saa hyväksyä! Englannin viranomaiset yhdessä RSGB:n kanssa ovatkin asettaneet ehdon, "että, mikäli lähetin ei ole kide-ohjattu, tulee sen olla stabiili, ja a.o. asemalla tulee siinä tapauksessa olla myöskin luotettava ja tarkka jaksolukumittari".

Antennit eivät ole läpikäyneet mitään mullistavia muutoksia. Tämä ei koske mikroaaltoja, joilla käytetään aaltojohtoja (Wave guide) ja parabolit y.m. heijastimia j.n.e., vaan "tavallisia" jaksolukuja. "Kympeillä" ja "viitosella" käytetään mielellään suunnattuja, kuten ennenkin. Rakenteet jokseenkin samanlaiset kuin ennen sotaa. Teknillisinä uutuuksina on ilmestynyt markkinoille monenlaisia syöttöjohtoja. Samankes-

VQ 1	Sansibar	YB—YH	Holl. Intia
VQ 2	Pohj. Rhodesia	YI	Irak
VQ 3	Tanganyika	YJ	Uudet Hebridit
VQ 4	Kenya	YK	USSR
VQ 5	Uganda	YL	(Liettua)
VQ 6	Engl. Somalimaa	YM	Danzig
VQ 7		YN	Nicaragua
VQ 8	Mauritius	YO—YR	Rumania
VQ 9	Seychellen	YS	Salvador
VR 1	Gilbert- ja Ellis-saaret	YT—YU	Jugoslavia
		YV—YW	Venezuela
VR 2	Fiji-saaret	YX—YZ	USSR
VR 3	Fanning-saaret	ZA	Albania
VR 4	Britt. Salomonsaari	ZB—ZJ	Britt. imp.
VR 5	Tonga-saari	ZB 1	Malta
VR 6	Pitcairn-saari	ZB 2	Gibraltar
VS 1	Singapore	ZC 1	Transjordania
VS 2, 3	Malaya	ZC 2	Cocos-saari
VS 4	Borneo	ZC 3	Christmas-saari
VS 5	Sarawak	ZC 4	Cypros-saari
VS 6	Hongkong	ZC 5, 6	Palestina
VS 7	Ceylon	ZD 1	Sierra Leone
VS 8	Bahroin-saari ja Kuria Muria	ZD 2	Nigeria ja britt. Kamerun
VS 9	Aden ja Maldive-saari	ZD 3	Gambia
		ZD 4	Kultarannikko ja britt. Togo
VT—VW	Britt. Intia		
VU 1	Maldive-saari	ZD 6	Nyassaland
VU 2, 5, 6	Intia	ZD 7	St. Helena
VU 3	Andamanen ja Nikobaren	ZD 8	Ascension
		ZE	Etelä Rhodesia
VU 4	Laccadiv-saari	ZK—ZM	Uusiseelanti
VU 7	Mysore	ZK 1	Cook-saari
VU 9	Burma	ZK 2	Samoa, Niue
VX—VY	Kanada	ZK 3	Nauru-saari
VZ	Australia	ZL	Uusi Seelanti
W	U.S.A.	ZM	Länsi Samoa
XA—XF	Meksiko	ZN—ZO	Britt. imp.
X		ZP	Paraguay
XG—XU	Kiina	ZQ	Britt. imp.
XV—VWR	Ransk. siirtom.	ZR—ZU	EteläAfrika
XX	Portug.	ZU 9	Tristan da Cunha
XY—XZ	Burma	ZV—ZZ	Brasilia
YA	Afganistan		—5NR.

kaupassa kaikenlaisia "läpamatoja" eli erilaisissa eristeaineissa kulkevia rinnakkaisjohtimia. Niitä mainostetaan lu- jasti, ja hyviä ne lienevätkin.

Vastaanottimissa ei myöskään tunnu olevan mitään olennaisesti täysin uutta. Vanhojen, ennen sotaa tunnettujen menetelmien sovellutuksia esiintyy monenlaisia. Vaikkakin vastaanottimien valmistajat mainostavatkin vastaanottimissaan esiintyviä sodanaikaisten tarpeiden vaatiman kehityksen tuloksena saavutettuja erinomaisia parannuksiaan, ei kuitenkaan sen enempää a.o. mainoksista kuin rakennusselostuksista käy ilmi mitään vallankumouksellista tapahtuneen vastaanotinallalla. Selvään tieteenkin on, että sellaisten vastaanotintyyppien lukumäärä on lisääntynyt, joissa esiintyy tekniikan viimeisimmät parannukset. Hyvän liikennevastaanotimen standardityyppinä voidaan pitää superia, jossa on 1—2 preselektoriastetta sekä kidesuodin ja häiriönrajoittaja. Mainoksista päättän mielenkiintoinen vekotin on "Panadaptor". Se on eräänlainen "jaksolukusilmä", jonka avulla voi "nähdä", paitsi varsinaista vastaanotettavaa jaksolukua, myöskin 100 kj asti tämän jaksoluvun kummallakin puolella olevat toimivat asemat. Ehkäpä OH2NM on sellaisen nähnytkin "elävänä", jolloin olisi mielenkiintoista kuulla mikä k.o. laite on oikein miehiään.

Koska meilläkin tuntuu olevan melkoisesti ylempänämainittua "jälkikasvua", joka varmaankin kiitollisin mielin ottaisi vastaan vasta-alkajille tarkoitettuja selostuksia ja kirjoituksia, olisi suotavaa että joku tai jotkut, joilla on sopivia, valmiiksi kokeiltuja laitteita, joista voisivat kirjoittaa selostuksen, sen tekisivät.

Siis, vanhat "hamssit", nuorisoa kehittämään! Tämä siinä mielessä, että vaikkakaan meillä ei vielä ole tietoa työskentelykiellon poistamisesta, niin eihän Suomikaan voi enään pitkäksi aikaa jäädä pois kansainvälisestä radioamatööritoiminnasta kaikkien maiden maiden yksi toisensa perään antaessa amatööreilleen heidän oikeutensa takaisin. Nykyinen tilanne on sikäli valitettava, että radiotekniikan kehitys kulkee, ja on jo kulkenutkin eteenpäin niin nopeasti, että suomalaiset amatöörit jäävät kohtapuoleen auttamattomasti jälkeen muiden maiden kokeilijoista, jolle lupakysymystä saada tyydyttävästi ratkaistua. Tämä olisi sikälikin valitettavaa, että suomalaiset amatöörit ovat aikaisemmin olleet tunnetusti kansainvälisen toiminnan ja kokeiluiden eturivissä, kuten liittomme ikäkin jo osaltaan todistaa. Allekirjoittanut aikoinaan jostain opuksesta, mahd. "QST:ssä", olleesta kirjoituksesta, jossa käsiteltiin eräitä maailman vanhimpia liittoja, laski SRAL:n olevan hyvinkin kymmenen ensimmäisen joukossa iältään.

SRAL:n vaikeuksista mainittakoon nykyisen tilanteen aiheuttama Suomessa tähän asti ennennäkemätön tilanne. SRAL:n QSL-toimistolle saapuneiden QSL'ien mukaan on OH-kutsuja käyttäviä asemia ollut äänessä useitakin. Eri asia on ovatko nämä asemat, ainakaan kaikki, todella suomalaisia. SRAL:n kädet ovat kuitenkin sidotut, sen voimatta sen kummemmin toimia näiden "unlis"-asemien selvittämiseksi. Emme uskoisi niistä yhdenkään olevan kenenkään liiton jäsenen "operoiman". Jos niin olisi, on siitä mitä vakavimmin varoitettava, sillä se ei joka tapauksessa sovi tosi "ham spirit"in puitteisiin. Suomalaiset radioamatöörit ovat kautta aikojen olleet mitä lainkuuliaisinta joukkoa, koskipa se sitten kansallisia tai kansain-

MI AURORA MAAMME ENSIMMÄINEN RADAR-ALUS.

Marraskuun puolivälissä saapui New Yorkista Helsinkiin Suomen Etelä-Amerikan linjan upea ml. Aurora, jonka Amerikan viranomaiset sodan aikana takavarikoivat, mutta ovat nyt luovuttaneet takaisin varustamolle.

Ennen Amerikasta lähtöä asennettiin Auroraan varustamon kustannuksella Radarlaitteet, joiden ansiosta aluksen saapuminen herätti tavallista suurempaa huomiota sekä merenkulkijapiireissä että radioalan miehistä. Varustamolle on annettava täysi tunnustus radarin hankkimisesta alukseensa, sillä onhan se jo osoittautunut erittäin tehokkaaksi merenkulun turvallisuus- ja varmuusvälineeksi, jonka avulla arvokas alus ja lasti voidaan merellä vaaravista vaaroista huolimatta kuljettaa melko turvallisesti määräpaikkaansa.

Mitä Auroran muihin radiolaitteisiin tulee, ovat nekin kaikki amerikkalaisia valmistettuja ja ovat asennetut siihen aluksen joutuessa suorittamaan amerikkalaisia asepalvelusta, johon tarkoitukseen alkuperäiset suomalaiset laitteet eivät kaikkien soveltuneet. Lähettimiä on kaksi, molemmat kideohjattuja, 200 W antennitehoisia. Toisella neljä aaltopituutta 600—900 m. ja toisella 15 eri aaltoja 16—70 m. välillä. Vastaanottimia on myös kaksi, toinen pitimmille, toinen lyhytaalloille. Lisäksi on tavallinen radiosuuntimislaite, josta ilman mitään korjauksia voidaan lukea todellinen suunta. Laite kuuluu olevan erittäin tarkka ja luotettava samoin kuin tuoretta mallia oleva itsetoimiva hätähälytys (autoalarmi), jonka toimintavarmuus lienee toista luokkaa kuin entisaikojen, jotka vilkasliikenteisillä alueilla ja ilmastohäiriöiden vuoksi herättivät sähköttäjän yöllä vähintään kerran tunnissa. Radiohytissä oli vielä kiinteästi 600 m:lle viritetty, 20 W tehoinen, 6 V akulla toimiva pelastusvene-hätälähetin, mitoiltaan suunnilleen 12 V auto-akun kokoinen. Hätämerkin lähetys tapahtuu vedettävän jousen avulla ja voidaan laite helposti heittää pelastusveneen seen.

Itse radar on Raytheonin viimeisintä kaupallista mallia. Lähettimen sysäysten teho on 15 kW, ja karttakuva ks-putken pinnalla erittäin kirkas ja selvärajainen. Muuta emme siitä laitteesta saaneetkaan tietää, kuin että pintamiinatkin näkyvät niin etäälle, että ne ehditään kiertämään.

Ihmettelemme suuresti siitä, että lähettimien yhteinen muutajakone on sijoitettu radiohyttiin lähetin- ja vastaanotin-

välisiä määräyksiä, ja valitettavaa olisi jos nykyinen tilanne johtaisi "unlis" asemien syntyymiseen meillä, missä niitä ei koskaan aikaisemmin ole ollut. Jos joku liiton jäsen joutuisi tällaisesta toiminnastaan edesvastuuseen, voisi se johtaa liiton ja viranomaisten välisiin selkkauksiin, vaikkakin liiton siinä tapauksessa ei voitane katsoa olevan vastuussa tällaisesta. Kyllähän tässä itsekunkin sormia syyhyttää, kun kuuntelee sitä houkuttelevaa seireeniä laulua, mikä kuuluu nykyään jo kaikilla amatöörialueilla. Jokainen meistä tietää myöskin, että jonkinlaisen "rakkineen" rakentaminen ei monaakaan aikaa ota, joten kiusaus voi olla melko suuri, mutta sitä on vastustettava ehdottomasti. Toivokaamme vain että pian saamme lailliset oikeutemme, kuten muuallakin maailmassa, jolloin voimme puhtain omintunnon jälleen palata kansainväliselle kilpailukallemme osoittamaan ettei "ham spirit" ole OH:ssakaan sammunut.

OH2OR

HUOMIOITA JA KUULUMISIA AMATÖÖRIMAAILMASTA.

Yli puoli vuotta on ehtinyt vierähtää siitä, kun viimeksi yllä olevalla otsakkeella kerroin huomioistani radioamatööri-toiminnasta. Yhä uusia, jälleen käyttöluvan saaneita kansallisuksia on ilmaantunut eeteriin. Me suomalaiset taidammekin olla ainoat, joille työskentelylupia ei vielä ole palautettu, sillä voi jo sanoa koko maapallon olevan leikissä mukana. Meidän OH-ukkelien on täytynyt rajoittaa toimintamme kuunteluun, ja siten pitää yllä taitoamme, jotta jalo harrastelumme ei kokonaan unohtuisi. Toivottavasti meidän ei enää kauaa tarvitse odottaa, kun jälleen pääsemme mukaan siihen kansainväliseen toimintaan, joka luo lujia ystävyyden siteitä eri kansallisuutta olevien radionharrastajien kesken auttaen siten myös omalta osaltaan lähentämään kansoja toisiinsa.

Jatkuvasti olen täältä Pieksämäeltä käsin pieniä poikkeuksia lukuunottamatta tarkkaillut kuuluvaisuutta eri amatööribandeilla. Kevättalvella oli 28 m:n alueella kuuluvaisuus hyvä, mutta nyt kesäaikana se jatkuvasti on ollut tukossa. Varmin ja eniten kansoitettu on ollut 14 m:n alue yhtähyvin aamulla kuin illallakin. Aikaisemmin keväällä kuulin myös 7 ja 3,5 m:n alueilla jonkin verran liikettä, mutta nyt niillä vallitsevan voimakkaan QRN:n vuoksi ei kuuntelusta ole tullut mitään.

LUOTSI- JA MAJAKKALAITOKSEMME 250-VUOTIAS.

Syyskuun 19. p:nä tuli kuluneeksi 250 vuotta luotsi- ja majakkalaitoksen vakinaistamisesta. Tapausta vietettiin huomattavien juhlallisuuksin, joihin mm. kaikki Skandinavian maat olivat lähettäneet edustajansa.

Lukumattomat kehitysvaiheet sisältyvät laitoksen historiaan, jota voimme seurata jo vuosisatoja taaksepäin sen vakinaiselle kannalle asettamisesta 19 p:nä syyskuuta 1696. Myös teknillinen kehitys merkkitulista nykyaikaisiin valo- ja radiomajakoihin on ollut valtava. Esimerkkinä mainittakoon, että maamme ensimmäisen versinaisen majakkatornin, joka rakennettiin Utöön 1753, valolähteenä oli lyhty, jossa paloi seitsemän talikynttilää sekä tornin ulkopuolelle ripustettu pata, jossa poltettiin kivihiiltä. Nykyisin on saman majakan valovoima 2 miljoonaa normaalikynttilää ja kantosäde noin 20 meripeninkulmaa.

Luotsi- ja majakkalaitoksemme on kunniakas menneisyys ja jatkuvasti tulee sillä olemaan tärkeä merkitys merenkulullemme, mutta mielenkiintoista on nähdä, missä määrin radiotekniikan kehitys tulee syrjäyttämään esim. elävän luotsauksen.

pöydän alle, joka sijoitus tekee duplex-töskentelyn mahdolliseksi. Muuttaja antaa vastaanottiin niin valtavan häiriön, että se on joka kerta pysäytettävä kuunteluajaksi. Toimen puute on se, että kummassakaan lähettimessä ei ole puhemahdollisuutta, joka meidän oloissamme on nykyään sangen tärkeää.

Auroran sähköttäjänä toimi tällä matkalla rad.sähk. Kokki, joka on ollut Amerikassa yhtämittaa yli 5 vuotta.

Pico.

Toukokuun alkupäivinä tulin hankkineeksi amerikkalaisen Hallicrafters'in Skyridersin mallin SX 23, joka tietävästi on viimeisin Suomeen tuotettu malli. Täten olen uusi tulokas Hallicrafters'in uhrien joukkoon. Hi! Kun otin uuden rukini käyttöön paranivat kuuntelutulokseni huomattavasti. Siihen asti olin kuunnellut kolmiputkisella "suoralla" koneellani, mutta nyt kun olen oppinut uutta masinaani käyttämään, tuntuu koneilla olevan eroa kuin yöllä ja päivällä. Skyridersini hyvästä "trimmauksesta" saan kiittää Radiosampo Oy:stä OH2QM:ää, joka todella sai vastaanottimeni hyvään vireeseen. Olen hyvin tyytyväinen rukkiini, jossa esim. kidefiltri toimii mainiosti. Painulla ei kylläkään ole vertailupohjaa samanarvoisiin tai parempiin vastaanottimiin nähden, sillä en ole ollut tilaisuudessa kuuntelemaan niillä, mutta esim. OH7NF käydessään antoi hyvät arvostelut koneestani.

Eurooppalaisia amatööriasemia olen kuullut melkein jokaisesta valtiosta, vain Suomi ja Baltian Neuvostotasavallat ovat joukosta puuttuneet. Myöskin useita venäläisiä asemia eri puolilta laajaa maata on tullut ääneen. Seuraavassa dx-pöytäkirja kesäaikana 14 m:n bandilla kuulemistani amatöörikutsuista: 31. 5. 46. 14,54 Gmt. UAØ KAA, QRA: Dicson, Island, arctic, rst 569X fb, joka aina oli äänessä milloin vain satuin eetteriin vilkaisemaan. Nyt en ole häntä pitkään aikaan kuullut. 4. 6. 20,01 Gmt. W6PUX/Kg 6 Tinian Near Guam. rst 556. 20,14 Gmt. LU6dj rst 449. 20,17 gmt. PY6ag rst 458. 20,30 Gmt W2 OAA/j 8 rst 469X. — 6. 6. 19,41 gmt. OO5av rst 569X. 20,48 Gmt. OO5br rst 589X. 21,00 Gmt. OO5il rst 549X. — 8. 6. 19,52 Gmt. AC3ss rst 558. 20,26 Gmt. CR9ag rst 449X. 21,16 Gmt. LU1ep rst 338. 21,40 Gmt. PY8EE rst 548. 22,10 Gmt. PY2ay rst 469X. 22,19 Gmt. LU7az rst 569X. l.m. — 9. 6. 21,26 Gmt. OO5br rst 569X. 21,32 Gmt. HK4af rst 338. 22,11 Gmt. PY1abs rst 569X. 22,20 Gmt. CX1fy rst 348. 22,33 Gmt. PY2ql rst 579X. 22,51 Gmt. CX1cx rst 559X. — 16. 6. 15,00 Gmt. XZ6p rst 448. 19,38 Gmt. ZD8a Ascension rst 598. — 2. 7. 20,08 Gmt. VE4ro rst 449. — 3. 7. 15,01 GMT. PK6tc rst 348. 15,09 Gmt. ZUlrp rst 548. 16,15 Gmt. ZE1jb rst 449. 16,23 Gmt. ZE1uj rst 458. — 25. 7. 05,17 Gmt. W6grx rst 459 X. 05,20 Gmt. VE5xu rst 446. 05,22 Gmt. W7alz rst 449X. 05,23 Gmt. W8lpd rst 579X. 05,30 Gmt. W6set rst 468. 05,32 Gmt. W7fnk rst 569. 05,36 Gmt. W6VSW rst 448. 05,36 Gmt. W6VAW rst 448 hyvin lähellä toisiaan kutsuivat cq:ta 05,37 Gmt. W7jb rst 589. 05,48 Gmt. VE7NV rst 348. 05,51 Gmt. W6KH rst 449. 05,54 Gmt. W5lp rst 569. 05,57 Gmt. W6pb rst 579X. 05,59 Gmt. W6kut rst 549. 08,46 Gmt. VE4ro rst 559. — 26. 7. 17,15 Gmt. ZS2X rst 559. 17,21 Gmt. VS4jh rst 559. 17,22 Gmt. VU2bc rst 339. 18,46 Gmt. VU2lr rst 579. 18,47 Gmt. KA2bto rst 446. 18,54 Gmt. VS7jx rst 579. 19,10 Gmt. VS9an rst 559. y.m. — 31. 7. 05,33 Gmt. VE3lz rst 439. 05,35 Gmt. V8ueb/4 rst 458. 11,48 Gmt. J9anb rst 459. 15,56 Gmt. W3bku/J9 rst 458. 16,00 Gmt. VU2lr rst 589X. 16,15 Gmt. AC4yn Tibet rst 349. 16,28 Gmt. VS1QB rst 589. 17,53 Gmt. OQ5bm rst 578. 17,58 Gmt. ZS6fg rst 449. 19,02 Gmt. CN8bi rst 579. 20,21 Gmt. uaøaa rst 569. 20,26 Gmt. 20,26 Gmt. VK4el rst 569. 20,42 Gmt. ZL4ao rst 439. 20,49 Gmt. VK4hr rst 439. 21,00 Gmt. PY6av rst 4 5/7 9X. — 1. 8. nousin jälleen n. kello 5 Suomen aikaa kuuntelemaan W ja WE asemia, jotka aamu'sin kuuluvat parhaiten. Huomioni kiintyi erikoisesti kahteen asemaan, jotka käyttivät WØ kutsua. Aikaisemmin en ollut sellaista W kutsua kuullut. Ne olivat 03,28 Gmt. WØVWV rst 469 ja 03,42 Gmt. WØyxn rst 559X. — 11. 8. oli myös hyvin tulosrikas kuuntelun suhteen.

KUULUMISIA VAASA-RADIOSTA.

Senjälkeen kun Vaasaradio siirtyi uusiin suojiinsa Vanhaan Vaasaan, on eletty ikäänkuin uutta aikaa täälläkin. Ja miksei, onhan uusia kasvojakin, kun Petsamoradion henkilökunta siirrettiin tänne.

Uusi, upea lähetasema sijaitsee 5 km:n päässä kaupungista. Kun asemalla on monenlaisia lähettämiä ja erilaisia teknillisiä "vikottimia", kannattaa niitä kyllä käydä katsomassa. Kun merellä olevat virkaveljet osutte milloin laivoinenne Vaasaan, niin käykääpä tervehtimässä. Ensin Vaskiluodosta kaupunkiin ja siitä edelleen punaisella bussilla Vanhaan Vaasaan.

Aseman vastaanottopuoli on sijoitettu Vaasan lentokentälle hallintorakennukseen, noin 11 km:n päähän kaupungista. Sen sijoitus on epäonnistunut. Itse-asemahuone on kylläkin valoisa ja ensiluokkainen, mutta kuin ilmailuviestiasema on sijoitettu samaan taloon, aiheuttaa sen kaukokirjoitin, puhelinkeskus ja ilm. miesten sähkötyksille meille niin mahdollottomat häiriöt, ettei puheluvälityksistä tahdo tulla kunnollista. Ja silloin kun ilmailuliikenteessä käyttävät paikallista lähetintä, on meillä myös 600 metrin bandi tukossa.

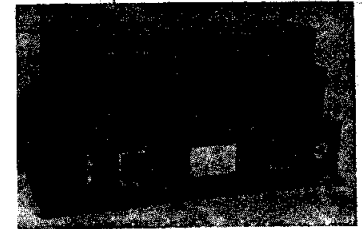
Toinen epäkohta on matkan pituus. Kun busseja kaupungista sinne kulkee vain aamu- ja keskipäivänaikaa, eikä sunnuntaisin ollenkaan, olemme pakotettuja ajamaan väliä pyörillä. Ja jokainen ymmärtää, ettei ole erikoisen hauskaa ajaa tätä väliä sateessa ja kurassa, kun ei ole kunnon tamineita eikä saa kuivia ylleen saavuttuaan työhön.

Asunto-olot: Tultuamme tänne Vaasaan meille luvattiin ylemmältä taholta, että virkailija-asunnot rakennetaan aseman lähelle kauniiseen riviin ja sitä varten on jo tontitkin varattu. Toiveet asunnoista ovat kuitenkin valuneet hiekkaan, ja kun ymmärtää valtion nykyisen kireän rahatilanteen, olemmekin jättäneet koko asuntojen saannin siltä taholta kokonaan laskuista pois. Asumme edelleen perheinemme näissä yhden huoneen keittölevyhuoneistossamme. Koko lentokentän henkilökunnalle sähköttäjineen on sensijaan Vaasan tie- ja vesirakennuspiiri järjestänyt asunnot. Ehkäpä siellä on oltu niin järkeviä, että kentän ympäristöä on "ruoposteltu" muutamaa sataatuhatta markkaa vähemmällä ja saatu siitä rahat rakennuksiin.

DX:ää oli äänessä vaikka millä mitalla. 08,00 Gmt. K6iq rst 569. 08,01 Gmt. W6FHE rst 589. 08,21 Gmt. ZL1by rst 449. 08,36 Gmt. W6lhn rst 579X. 14,20 Gmt. VK4hr rst 569. 14,22 Gmt. VS1bx rst 579. 14,25 Gmt. W1 dhd rst 439X. 18,55 Gmt. XE1jb rst 589X. 19,49 Gmt. PY2cd rst 438. 19,55 Gmt. CN8mz rst 579. y.m. — 13. 8. aamupuhteella tätä kirjoittaessani istun kuulokkeet korvissani ja toinen käsi vastaanottimeni viritysnupissa. Tuos: 05,23 Gmt. W6ita rst 459. 05,25 Gmt. W6agg rst 449. 05,33 Gmt. VK4el rst 549. 05,39 Gmt. W6tt rst 569. 05,48 Gmt. HC1fg rst 588. 05,56 Gmt. VK20C rst 559. 05,59 Gmt. VK3ja rst 539.

Kuten ylläolevasta huomaa on amatöörimaailmassa täysi työ käynnissä. Siinä ei tarvita kovinkaan ihmeellisiä laitteita kun kaksi radionharrastajaa keskustele keskenään jopa vastakkaisilla puolilla maapalloa. Lopetan turisemiseni tähän ja toivon, että yhä useampi ukkeli kertoisi kokemuksiaan lehdesämme. 73 ja kuulemiin pian cetterissä toivoo

P. Meisalo OH4NF

RADIOLAITE OY

HELSINKI P - SILTASAARENKATU 1

Puhelimet: 74974 ja 74444

VALMISTAA muun muassa:

**VAHVISTAJIA
TASASUUNTAJIA
MUUNTAJIA**

Varastossamme erilaisia radiotarvikkeita

Urheilu: Olemme hämmästyksellemme löytäneet itsemme uudella alalla. Mobilisoimalla koko aseman henkilökunnan olemme pelanneet puulaakijalkapalloa, koska meidät oli siihen haastettu, ja voittaneet kaikki ottelumme. Vaikka olemme voittaneetkin etupäässä muutamien virtuoosien ansiosta, ei se silti himmennä koko OHX:lle kuuluvaa kunniaa. Eivät myöskään tulokset viime talvisista puulaakiihdoista olleet hullummat. Kun urheilu ja kaljailu eivät sovi yhteen, emme olekaan jälkimmäistä harrastaneet ollenkaan, vaikka syynä lieneekin totta puhuen se, ettei budjetissa ole varaa minkäänlaiseen juhlintaan. Istumme joskus yhdessä ja muistelemme haikkeana niitä aikoja, jolloin ryyppättävä halkes allamme ja jolloin sai juhlat pystyyn koska vain talouden siitä kärsimättä.

Palkka-asia: Kun meikälaiset "ylimääräiset asemapäivystäjät", kuten termi kuuluu, saavat palkkaa 8000—9000 mk kuussa, olisi vastaava palkkamme merellä noin 16,000:— plus täysylöspito. Myös Liiton taholta on ajettu palkka-asiaamme, muttei ole tuloksista vielä mitään kuulunut. Kun tästäkin pienestä palkasta jätettiin ilmeisen väärinkäsityksen takia meille yksi ylimääräinen lisä maksamatta, olemme kääntyneet useilla kirjelmillä asiassa suoraan ministeriön puoleen epäkohdan korjaamiseksi, mutta kirjelmiimme ei ole edes vastattu. Vastausta emme ole saaneet myöskään anomuksemme vaatimattoman korvauksen saamiseksi suorittamistamme pyörämatkoista työhön ja takaisin. Hitaita näkyvät olevan herrojen kiireet.

Tilanne on suorastaan koomillinen. Kun ennen laivasähköttäjän suurena haaveena oli päästä työhön maa-asemalle, tulevat nykyään nuoret miehet tänne maa-asemille pyytelyjen

TEKNILLISET TOIMIHENKILÖT YHTEISTYÖHÖN.

Toimihenkilöiden taipumattomuus nähdä todellisuus oikeassa valossa voidaan sanoa olleen kannustimena vapaan kilpailumieli-alan ja voimakkaan yksilöllisyydelmänkatsomuksen osittaiseen edelleen säilymiseen heidän keskuudessaan. Kun käydyt maailmansodat henkisesti ja poliittisesti vaikuttaen toivat etualalle uusia massaliikkeitä, vetäytyivät teknilliset toimihenkilöt odottavalle kannalle, pitäen joukkotoimintaa itselleen sopimattomana ja olemukseltaan vieraana. Usko siihen, että itsensä kehittäminen ammatissa ja tehtävänsä tinki-mätön suorittaminen yksilönä, paraiten auttaisi maattamme kohdanneiden vaikeuksien voittamisessa, oli vallitsevana, vieraannuttaen heidät yhteistyöajatuksista eri toimihenkilöjärjestöjen kesken. Uskottiin sanontaan: "Jokainen on oman onnensa seppä".

Edellisestä johtuen teknilliset toimihenkilöt joutuivat kohdalaisen pian viime sodan jälkeen havaitsemaan asemansa joutuneen yhteiskunnassa ja tuotannossa vaille heille kuuluvaa huomiota taloudellisia y.m. kysymyksiä kohennettaessa. Toimihenkilöiden aseman epävarmuus ja elintason epäoikeu-

jälkeen 'kyttäämään' laivapaikkoja. Se, mitä tämän lehden palstoilla on kirjoitettu "surkeasta tilanteesta" ja "onko meillä varaa" on kaikki asiallista juttua ja enemmän vain sellaisia.

Tällainen tilanne ei voi jatkua. Jos kerran on määräykset ensimmäisen luokan vaatimuksista rannikkoasemille, pidettäköön niistä myös ehdottomasti kiinni. Omasta puolestani olin valmis menemään niin pitkälle, että kaikilta rannikkoasemille hyväksytyiltä vaaditaan myös hyväksytty tutkinto Englannin kielessä. Liitto voisi suorastaan kieltää nuoria jäseniään ottamasta vastaan maa-asemapaikkoja. Heissä hän voi tietysti olla vallan erinomaisia miehiä, mutta määräykset ovat määräykset. Eikä ole nuorten miesten oman edunkaan kannalta oikein tulla maa-asemille, sillä heidät joudutaan pannaan toisarvoisiin tehtäviin, joten siinä ei opi mitään. Jos taas heidät pannaan liikenteeseen, tulee kömmähdyks toisensa jälkeen, joista vastuun ja häpeän saa koko asema. Lisäksi he tekevät karhunpalveluksen virkaveljilleen vetämällä palkkoja alas tilapäispalkkoiltaan. Pysyttäköön vanhassa hyvässä järjestyksessä: ensin merelle itsenäiseen työhön ja sitten maihin. Kun maa-asemille otetaan vain päteviä miehiä, eivätkä he tule tänne alipalkkattuihin toimiin, niin katsotaanpa eivätkö palkat nouse kohtuullisiksi.

Ja sitten vielä: Vaasaradiossa ei ole yhtään vakinaista radiosähkötäjätoimintaa, vaikka joukossa on eräälläkin takanaan kaksikymmentä virkavuotta. Hienoa asemaa pidetään yllä kokonaan ylimääräisellä henkilökunnalla.

Niin on asiat. Lakkoahan emme voi tehdä, sillä on nähty mihin se vie, mutta kukaan ei voine estää, jos yksi kerrallaan pyydämme eron. Jokainen meistä täällä tekee elääkseen myös muita hommia, käy kouluja tai kursseja siten tasoit-taen tietä siirtymiselle paremmin palkattuun toimeen. Enkä erehtyne jos sanon, että suunta on sama Suomen kaikilla rannikkoradioasemilla. Varmaan Liiton sihteeri voisi valistaa meitä pitkällä listalla rannikkoaseman sähkötäjiä, jotka odot-tavat vapautuvaa laivapaikkaa puhdistakseen tomut j.n.e.

E. H.

denmukainen aleneminen herättivät mielenkiinnon kohdistu-maan ryhmätöiden ajamiseen järjestötoiminnan avulla. Näin tavallaan murtui vanha yksilöllisyyden panssari. Uusi enem-män sosiaalinen tietoisuus — enemmän solidaarisuussävyinen yksilöllisyys tuli esille vahvistaen ja yhdistäen teknillisiä toi-mihenkilöitä. Kuten monessa muussakin asiassa on ulkonai-nen vaara herättänyt tajunnan. Yksilö ja yhteiskuntakin ha-vaituivat yhtäkkiä, kun teknilliset toimihenkilöt pakoitettiin yhtenäisenä ryhmänä esittämään tyytymättömyytensä epäoi-keudenmukaisuuksiin heidän palkkauksessaan.

Mitään liioiteltua ei ole siinä jos sanotaan, että toimihen-kilöt ovat tulleet nyt huomioonin kohteeksi. M.m. poliittiset puolueet, jokainen kohdaltaan tunnustavat tällä hetkellä tek-nillisetkin toimihenkilöt yhteiskunnassa välttämättömäksi ryh-mäksi. Samanaikaisesti tapahtuu teknillisten toimihenkilöiden muodostamien ammatillisten liittojen jäsenlukujen valtava kasvaminen. Tämä uusi tilanne luo teknilliselle toimihenkilö-ryhmälle mahdollisuudet todenteolla tuntea oikean asemansa sekä sen asettamat velvoitukset ammatti- ja yhteiskuntakysy-myksissä.

Teknillisten toimihenkilöjärjestöjen tämän hetken tärkeim-pänä kysymyksenä on aikaansaada järjestetyt neuvottelusuhteet työnantajien kanssa koska sosiaalista lainsäädäntöä ei palvelussuhteita voitane yhdenmukaistaa. Toimihenkilöiden työmarkkinoilla on yleensä vallalla henkilökohtaiset sopimuk-set, mutta järjestötoiminnan pyrkimyksenä on saada aikaan yleissopimus sekä työehtosopimukset, jotka määräisivät mm. ylityökorvauksen, ylössanomisajan, lomat ja eläke-edut yhtenäisiksi. Koska nämä neuvottelut, joita on käyty parin vuo-den ajan, eivät ole johtaneet tulokseen, on tätä sekä muita yhteisiä taloudellisia pyrkimyksiä ajamaan perustettu Suomen Teknillisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto, johon tällä hetkellä kuuluu yli 10.000 teknillistä toimihenkilöä. Keskuslii-ton perustajajärjestöt ovat: Suomen Teollisuusteknikkojen liitto, Suomen Työnjohtajaliitto, Suomen Konemestari liitto ja Svenska Teknikerförbundet i Finland.

Perustettu teknillisten toimihenkilöiden yhteisjärjestö on merkinä siitä, että toimihenkilöt vakaasti haluavat hoitaa asiansa, joten on tyydytyksellä todettava, että yhä voimakkaammin siirrytään yksilöllisestä eristyneisyydestä kollektiiviseen yhteistyöhön — väärästä alistuvaisuudesta omatoimi-suuteen — kaikissa yhteiskuntaryhmämme koskevilla kysy-myksissä.

PLH:n TIEDOITUKSIA.

Ulkomaantoimisto ilmoittaa, että Turun—Tukholman välil-lä liikennöivien matkustajalaivojen radiopuhelinyhteyksiä varten avataan Hango Radio (OFI) 18. 9. 46 alkaen toistaiseksi keskiviikkoisin, perjantaisin ja sunnuntaisin jo kello 0700 Suomen aikaa eli siis tuntia aikaisemmin kuin muina viikon-päivinä. Hango Radio (OFI) välittää mainittuina tunteina muiden laivojen radiopuheluja vain milloin liikenne Turun—Tukholman laivojen kanssa sen sallii.

Ulkomaantoimisto ilmoittaa, että

1. Helsinki Radion (OHG) liikenneaika on 1. 11. 46 lukien klo 0900—2200 Suomen aikaa;
2. Ruotsin lennätinhallinnolta saapuneen ilmoituksen mu-kaan lähettävät Ruotsin yleisradioasemat aikamerkkiä klo 1157—1200 G.M.T. Kyseisessä aikamerkissä alkavat tasami-

SRAL:n SIHTEERIN TIEDOITUKSIA:

IARU tiedottaa jäsenliitoilleen, että nyttemmin on seura-vissa maissa avautuneet radioamatöörien käyttöön alueet 7150—7300 ja 14100—14300 kc: Yhdysvallat, Brittiläinen Im-peeriumi, Belgia, Hollanti, Ranska (vain 14 mc.).

nuutit klo 1158, 1159 ja 1200 o-kirjaimen (— — —) viimei-sen viivan päättyessä.

Toimistopäällikkö Urho Talvitie
Liikennetarkastaja Vilho Heliö.

1. Kotka Radion (OFL) kutsu- ja työskentelyaalto 8410 kj/s (35,67 m) on muutettu aaltopituudeksi 8394 kj/s (35,74 m). Asema kuuntelee: aaltopituudella 6210 (48,31) klo 2130—2145 ja 0030—0045 sekä vastaa kutsuihin aaltopituudella 6276 (47,80); aaltopituudella 8280 (36,23) klo 1730—1745, 1930—1945 ja 2330—2345 sekä vastaa kutsuihin aaltopituudella 8394 (35,74); aaltopituudella 12420 (24,15) klo 0830—0845, 1130—1145 ja 1430—1445 sekä vastaa kutsuihin aaltopituudella 12575 (23,86). Asema lähettää liikenneluettelonsa kunkin kuuntelujakson alussa kyseistä kuunteluaaltopituutta vastaa-valla työskentelyaallolla.

2. Helsingin radioaseman (OHA) 80 kj/s (3750 m) säätie-doitusten lähetyksajat ovat seuraavat: klo 0350—0355, 0650—0655, 1250—1255 ja 1850—1855 sekä jäätiedoitusten lähetyk-sajat klo 1015 ja 1250.

Kaikki edellä ilmoitetut ajat ovat GMT-aikoja.

Ihmishengen turvallisuuden lisäämiseksi merellä käyttävät Yhdysvaltain laiva-asemat ja ilmailuviestiasemat toistaiseksi "The Telecommunications Coordinating Committee"n hyväk-symän päätöksen mukaan — 500 kj/s:n (600 m) aaltopituuden ohella — aaltopituutta 8280 kj/s (36,23 m) ainoastaan kutsui-hin ja toistoihin kuin myös hätä-, pika- ja turvallisuusliiken-teen sanomien ja merkkien antoon sekä on Yhdysvaltain ase-mien keskeytettävä lähetyksensä mainitulla jaksoluvulla, lu-kuunottamatta pika- ja turvallisuusasemia ja -merkkejä, kahdesti tunnissa 3 min. ajaksi alkaen X: 15 ja X: 45.

Koska mainittu päätös on lähetetty kaikkien maiden tie-toon ihmishengen turvallisuuden lisäämiseksi merellä, kehoi-tetaan myös suomalaisia laiva-asemia huomioimaan ylläole-vat, aaltopituuden 8280 (36,23) käyttöä koskevat rajoitukset sekä käyttämään varsinaisessa sanomavaihdossaan työsken-telyaaltona joko aaltoalueeseen 8230—8330 (36,45—36,01) tai aaltoalueeseen 8800—8900 (34,09—33,71) kuuluvia aaltopituuk-sia (vrt. Yleisen radio-ohjesäännön, Kairo 1938, 7. art. 21 §. (1) a) ja (2) a) kohtia.

Ulkomaantoimisto ilmoittaa, että Kansanvälisen pikatie-dotusliiton toimiston julkaisemasta erikoisasemien radioluette-losta (List of stations performing special services) on ilmes-tynt uusi painos "June 1946".

Mainittua luetteloa, jonka hinta on 350 markkaa kpl., on saatavana posti- ja lennätinhallituksen ulkomaantoimistosta, os. Helsinki, postitalon 9:s kerros.

Liikennetarkastaja Vilho Heliö.
Kontrollööri B. A. Sinkkonen.

VAIKEUKSISTA

huollatta toimitamme jatkuvasti kaikenlaisia

Radio- ja Sähkötarvikkeita

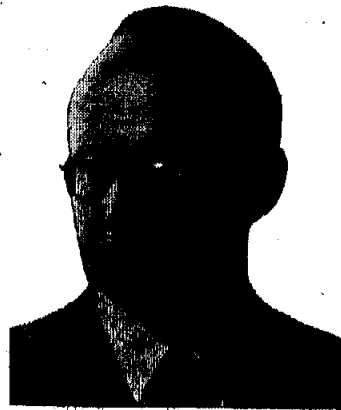
H:ki • Rikhardink. 1
• 31807 •

Kesäksi 1946 suunniteltu viiden vallan konferenssi kuivui kokoon. Kesäksi 1947 suunnitelee USA parhaillaan koko maa-ilman käsittävän konferenssin koollekutsumista tarkoituksella uudistaa Madridin konvention asiakirja. Jos aikeesta tulee tosi, tulee IARU lähettämään erikoistiedoituksen jäsenliitoil-leen. Siihen mennessä kehoittaa liitto jäseniään pysymään kiinteässä yhteistoiminnassa viranomaisen kanssa toivomuk-sin, että viranomaiset muodostaisivat mielipiteensä amatööri-kysymykseen nähden maailmankonferenssia varten.

Ennen sotia kuului IARU:n virallisesti 39 jäsenliittoa, jois-ta nykyisin on 25 aktiiveja, 8 liittoa on lakannut olemasta, ja 6 liittoon ei IARU ole saanut yhteyttä. Näin ollen katsoo IARU olevansa toimintakykyinen ja ryhtyy jälleen ohjaa-maan maailman radioamatöörien toimintaa.

Hollannissa, jossa ennen sotia oli 3 eri radioamatööriyh-distystä ja joista vain yksi, nim. NVIR edusti maata IARU:ssa, ovat amatöörit, suunnitellensa sodanjälkeistä toimin-taansa, muodostaneet ainoastaan yhden liiton Vereeniging voor experimenteel radio onderzoek in Nederland = VERON. Tämä liitto muodostettiin 21. 10. 1945 ja hyväksyi Hollannin hallitus yhdistyksen virallisesti 8. 1. 1946.

Associazione Radiotecnica Italiana (A.R.I.) on julistanut jäsenilleen kilpailun 58,5—60 Mc:n alueella, jonka alueen käyttö on nykyisin sallittu Italian radioamatööreille. Kilpai-luaika on 15. 9. 1946—31. 7. 1947 ja voittaa kilpailun italia-

4. 9. 1946 kuoli SRAL:n jäsen, rautatienkirjuri Yrjö Ilmari Vuorinen, OH 3 NB. —

SRAL menetti hänessä yhden innokkaimmista aktiivijäsenistään, joka määrätietoisesti ja tarmokkaasti syventyi kokeiluihinsa antautuen täydellisesti radioamatööriaatteelle. Eteväenä sähköttäjänä ja miellyttävänä ihmisenä oli hän erikoisen pidetty amatööripilreissä. Valittaen muistelee SRAL poismennytään.

lainen radioamatööri, jonka aseman merkit on kuultu pisimmälle. Tähän mennessä on suurin etäisyys Irlanti ja Skotlanti. — SRAL:n jäseniä kehoitetaan kuuntelemaan ja lähettämään mahdolliset kuuntelukorttinsa Tatu Kolehmainen kautta edelleen A.R.I.:lle lähetettäväksi.

SRAL:n toukokuun 2 päivänä jättämään anomukseen koskien radioamatöritöiminnän uudelleen aloittamista tässä maassa, ei valtioneuvosto ole vielä antanut ratkaisuaan.

Amerikkalaisten amatöörien esimerkkiä noudattaen on SRAL päättänyt ottaa yhteisissä tilaisuuksissa sekä kokouksissa käyttöönsä erikoisen tunnusmerkin, johon on kaiverrettu asianomaisen kutsumerkki. Levyn koko on n. 5 x 30 mm. ja saadaan niitä tilata sihteeriltä mk 250:— hinnasta. Toimitusaika on noin pari kolme viikkoa. Tällä tavoin päästään ikävistä, takin rintapielessä kannettavista paperilappusista. — Merkkien valmistuttua kehoitetaan helsinkiläisiä noutamaan merkkinsä suoraan sihteeriltä.

OH2NO

OH2NL

RADIO OH ON RADIOALAN EDULLISIN ILMOITUSVÄLINE, SILLÄ JOKAINEN RADIOMIES LUKEE SITÄ

RADIOSÄHKÖTTÄJÄ GUSTAF ANDERS SÖDERLUND KUOLLUT.

Yllättäen saapui suruviesti, että Suomen Radiosähköttäjälaiton jäsen, ratsumestari, I lk. radiosähköttäjä Gustaf Anders Söderlund oli kuollut sydänhalvaukseen syyskuun 22 p:nä 1946.

Radiosähköttäjä Söderlund oli syntynyt Helsingissä 13 p:nä lokak. 1905. Saatuaan päästötodistuksen Helsingin ruotsalaisen yhteiskoulun VIII luokalta v. 1926, suoritti hän II lk. kansainvälisen radiosähköttäjätutkinnon 10. 9. 1930, jolloin liittyi myös jäseneksi SR:ään, sekä I lk. tutkinnon 15. 4. 1936. Laivaradiosähköttäjänä toimi hän yhteensä yli 10 vuoden ajan seuraavissa laivoissa: "Greta Thorden", "Rigel", "Wiides", "Nidarholm", "Hektos", "Angara", "Karin Thorden" ja "Imatra", jääden viimeksimainitusta laivasta pois kuluvan vuoden maaliskuussa. Käytyään Upseerikoulun v. 1926 palveli hän vakituksena Puolustuslaitoksessa vv. 1927—1929, suorittaen tänä aikana v. 1928 Kadettikoulututkinnon. Hän osallistui sekä talvi- että vv. 1941—1944 sotaan, saaden ratsumestarin arvon v. 1944.

Radiosähköttäjä Söderlundissa menetti liitto jäsenen, joka ystävällisen ja avuliaan luonteensa vuoksi oli erittäin pidetty virkaveljiensä keskuudessa.

Ruumiinsiunaus tapahtui Hietaniemen kappelissa Helsingissä syyskuun 29 päivänä. Tilaisuuteen oli omaisten lisäksi saapunut erittäin runsaasti vainajan ystäviä ja tuttavuuksia. Liiton edustajina olivat läsnä puheenjohtaja ja sihteerit ja kunniointi liitto vainajan muistoa Sotainvalidiiden Veljesliiton muistoadressilla.

Lähinnä jäivät vainajaa suremaan puoliso Inger Margareta Söderlund, o.s. Hohenthal, sekä äiti, kaksi sisarta ja veli.

Unohtumattomana säilyy muistosi virkaveljiesi keskuudessa.

J. L. BAIRD, KAUKONÄKÖTEKNIIKAN URAN- UURTAJA KUOLLUT.

Heinäkuun "Wireless World" kertoo John Bairdin kuolleen 13. p. kesäkuuta 1946. Baird, joka oli kuollessaan 57 vuotias, oli ensimmäinen, joka sai kaukonäkölaitteen toimimaan. Hänen ensimmäiset onnistuneet kaukonäkölähetysensä tapahtuivat v. 1926. Jo vuonna 1924 hän oli kirjoittanut "Wireless Worldissa" kaukonäkökysymyksen teknillisen ratkaisun probleemeista. Hänen 30-linjainen lähetysmenetelmänsä otettiin kokeilukäyttöön BBC:n toimesta v. 1929.

Kun Baird aloitti kokeilunsa, oli jo olemassa useita ehdotuksia kaukonäkökysymyksen ratkaisuksi, sellaisia kuin Nipkow'in levyt, Weiler'in rumpu, Kerr'in kenno, valosähköinen kenno j.n.e., mutta mitään ratkaisevaa kukaan ei ollut aikaansaanut. Kukaan ei ollut edes vakavasti yrittänyt viedä asiaa päätökseen, sillä vaikeudet ja ratkaistavat kysymykset tuntuivat silloin aivan ylivoimaisilta. Valosähköinen kenno ei ollut silloin vielä muuta kuin laboratorioväline, jollaisia ei vielä valmistettu kaupallisesti, kuten ei myöskään selenikennoakaan. Ei ollut myöskään olemassa tyydyttävää modulointivälineä olevaa valolähdettä, eikä Kerrin kennoa oltu kehitetty kunnolliseksi. Lämpöioniputket rajoittuivat muutamaa harvaan triodimalliin, joista useimmat olivat n.s. "pehmeitä", eikä synkronisointia oltu ratkaistu edes teoreettisesti. Vaadittiin suurta rohkeutta ja mielikuvitusta ryhtyä siihen aikaan painiskelemaan kaukonäköprobleemin kanssa. Siitä huolimatta uskalsi Baird ryhtyä tähän työhön, käyttäen hyväkseen kirjavaa kokoelmaa vähän lupaavia vanhoja laitteita, valmistuen itse selenikennonsa, ottaen käyttöön neonputken moduloiduksi valolähteeksi ja oman synkronisointimenetelmänsä, taiturimaisesti pakottaen kuvan syntymään tuloksena ponnisteluistaan. Tämä oli todellakin tavalliset mitat ylittävä teknillinen suoritus, vaikkakaan tuloksella ei ollutkaan heti mitään kaupallista arvoa.

Oltiinpa mitä mieltä tahansa kaukonäkölaitteiden nykyisestä tasosta ja koko kysymyksen tulevaisuudesta, ei voi olla epäilemättä siitä, että nykyaikainen televisiotekniikka saa kiittää Bairdia olemassaolostaan enemmän kuin ketään muuta miestä, kun kaikki seikat otetaan huomioon. Väite, ettei Baird luonut mitään perustavasti uutta, on väärä, mutta vaikka niinkin olisi, niin totuus on kuitenkin, että muiden haaveillessa Baird teki haaveista todellisuuden. Sopivampaa muistolausetta J. L. Bairdista tuskin voidaan sanoa, kuin että "hän pani laitteet toimimaan".

S R A L:n JÄSENLUETTELO v. 1946.

OH1NC Erik W. Mäkinen, Turku, Kähäri 74.
OH1ND Jonnu Olavi Valtonen, Turku, Puutarhak. 14. b. 7.
OH1NE Kosti Hakola, Turku, Aurakatu 11.
OH1NF Yrjö Aug. Juhari, Tampere, Mustanlahdenkatu 24. B. 38.
OH1NH Matti Ytti, Lauttakylä.
OH1NI Aarne Jalmari Vuori, Rauma, Rauma-Raate, Oy. Karhula.
OH1NJ Sulo Einar Hietanen, Yläne, Kalikka.
OH1NK Kaarlo Fredrik Uusitalo, Kankaanpää, Vihtilänjärvi.

OH1NL Lennart Eino O. Suominen, Nakkila.
OH1NM Allan R. Paanu, Rauma, Seminaarikatu 2.
OH1NN Erkki Pekkola, Turku, Yliopisto.
OH1NO Keijo Kulju, Kiukainen.
OH1NQ Valter Alarik Hasselgren, Turku, Kristiinankatu 1, B. 19.
OH1NR Pauli Saarni, Pori, Torikatu 22.
OH1NS Raino Paavo E. Jäykkä, Köyliö, Nummi.
OH1NT Kaino A. Suvanto, Turku, Kaarinank. 2 a, B. 21.
OH1NU Erkki J. Haaslahti, Rauma, Kortela.
OH1NV Helge J. Inha, Pori, Mikonkatu 26.
OH1NW Olavi A. Palén, Turku, Henrikinkatu 1. A. 13.
OH1NX Matti U. Koivukangas, Turku, Iso-Heikkilä, 2 linja 3.
OH1NY Erkki P. Koivukangas, Järvenpää, Järvenpään Radiohuolto.
OH1NZ Stig Rehnström, Maarianhamina, Alandsvägen 62.
OH1OD Gunnar v. Wendt, Taalintehdas.
OH1OE Aarre Y. Jylhänmaa, Pori, Tandefeltinkatu 8.
OH1OH Onni G. Juvonen, Turku, Lauste.
OH2NA Erkki Liuksiala, Helsinki, Pietarinkatu 5. B. 16.
OH2NB Erkki Heino, Helsinki, Runebergink. 29. A. 16.
OH2NC Erkki E. Ermas, Helsinki, Fabianinkatu 15. A. 2.
OH2ND Erkki Edw. Kairenius, Helsinki, Uuden Suomen toimitus.
OH2NE Adalbert H. Eckstein, Helsinki, Engelaueka 2. A. 7.
OH2NF Lauri Norovuo, Helsinki, Tie- ja vesirak. hallitus.
OH2NG Osmo T. Töyrylä, Helsinki, Munkkiniemi, Linnan- tie 22—24. A. 13.
OH2NH Aleksis Tainio, Helsinki, Kustaankatu 8 b. 10.
OH2NI Jalo E. Engström, Helsinki, Mannerheimintie 100. A. 28.
OH2NJ Olli S. Ristaniemi, Helsinki, Urheilukatu 38. as. 24.
OH2NK Tuure Ström, Helsinki, Töölöntorinkatu 11. A. 3.
OH2NL Börje J. Cederqvist, Helsinki, Minna Canthinkatu 1. A. 12.
OH2NM Kaarlo Sakari Sainio, Helsinki, Merikatu 43. A. 5.
OH2NN Valter Sarkki, Helsinki, Postilokero 123.
OH2NO Reino Joh. Sannas, Helsinki, Hämeentie 22. A. 23.
OH2NP Henrik S. Nysten, Lauttasaari, Otavantie 9—11, A. 16.
OH2NQ Armas A. Häkkänen, H:ki, Linnankuja 16. A. 8.
OH2NR Jorma Jääskeläinen, Helsinki, Puol. voim. pääesikunta, Viestios. Laivanvarustajankatu 6.
OH2NS Thorwald Lillja, Helsinki, Vänrikki Stoolinkatu 9, A. 9.
OH2NT Tatu Kolehmainen, Helsinki, Kasarmink. 25. C. 12.
OH2NU Arho U. Hallakorpi, Helsinki, Munkkiniemi, Iso-Puistotie 1. B. 17.
OH2NV Toivo I. Leiviskä, Helsinki, Munkkiniemi, Iso-Puistotie 11. A. 21.
OH2NW Ahti A. Vallinheimo, Helsinki, Laivurinrinne 1, A. 14.
OH2NX Holger Jalander, Helsinki, Munkkiniemenk. 7. A.
OH2NY Leo Erik Sarvimäki, Suomenlinna, C. 52 as. 28.
OH2NZ Birger W. Sweins, Helsinki, Sandelsink. 8. B. 42.
OH2OA Kauno V. Vainio, H:ki, Pääskylänrinne 3, C. 77.
OH2OB Voitto I. Eloranta, Helsinki, Linnankatu 2. A. 10.
OH2OC Yrjö Ensio Killström, Helsinki, Viherniemenkatu 3. A. 32.
OH2OD Heikki Eero Aittola, Suomenlinna, C. 52. as. 29.
OH2OE Torsten Alvar Fr. Nordgren, Helsinki, Caloniuksenkatu 7. A.

RADIO OH:n toimitukselle.

Allekirjoittanut joutui eräissä kokousasioissa käymään elossyyskuun vaihteessa Ruotsissa sekä Norjassa. Hyvän tavan mukaan pidin rinnassani SRAL:n merkkiä, etenkin kun jouduin pääasiassa liikkumaan radiomiesten parissa. Tuttu merkkinuoto herättikin huomiota ja monesti sain tuttavallisen kädempuristuksen ruotsalaiselta tai norjalaiselta hamssilta. Erikoisesti pyysivät seuraavat toimittamaan tervehdyksensä suomalaisille radioamatööreille:

SMWB Ins. Myckellberg Tukholmasta sekä LA4Z K. Lie-Karlsen Oslosta. Edellisellä on hyvin tunnettu radioliike Tukholmassa, mutta ei ole enää pitkiin aikoihin harrastanut amatööritoimintaa, mutta lämpeni kovin juttelemaan vanhoista asioista. Jälkimmäinen taas on edelleenkin aktiiviamatööri ja toimii eräissä Oslen suurimmassa radioliikkeessä osastonhoitajana.

Ins. Myckellberg muisti muuten erään vanhan vitsin, joka aikoinaan oli ollut hamssien piirissä muodissa. Hän kysyi minulta mikä lyhennys on QSSYL? Hi, Hi.

OH 2 PI

- OH2OF Vilho Ensio Kilpinen, Helsinki, Töölöntorinkatu 11. A. 25.
OH2OG Frans Reinhold Mäkelä, Helsinki, Vaasankatu 3. B. 28.
OH2OH Matti Vihuri, Helsinki, Runeberginkatu 40. A. 19.
OH2OI Runar Axel Ohman, Virkkala.
OH2OJ Bruno Virtanen, Helsinki, Agricolankatu 5.
OH2OK Otto Arvi Pätäri, Helsinki, Munkkiniemi, Perustie 21. A. 25.
OH2OL Bertel A. Pertamo, Helsinki, Linnankuja 16. B. 17.
OH2OM Erik Anders Lindfors, Loviisa, Puistokatu 6.
OH2ON Kurt Åke Mangs, Helsinki, Fredrikink. 55. A. 12.
OH2OO Kaarlo Viljo Virtanen, Hiki, Työpajank. 2. C. 6.
OH2OP Viljo Kalervo Autio, Kajaani, Tulliniemi.
OH2OQ Reino Albert Halonen, Tammisaari, Tornikatu 4.
OH2OR Volmar Valdemar Vasama, Helsinki, Suomal. Phillips Oy., Fredrikinkatu 65 B.
OH2OT Olli Mykkänen, Helsinki, Pietarinkatu 10. A. 1.
OH2OU Ragnar Helmer Köhler, Loviisa, Aleksanterink. 10.
OH2OV Vilho Vine, Helsinki, II linja 11. B. 51.
OH2OY Erkki Emil Kanerva, Hiki, Lepolankuja 6. A. 8.
OH2OZ Erik A. Holmström, Helsinki, Vironkatu 11. A. 13.
OH2PA John Sergejoff, Helsinki, Töölönkatu 24. B. 20.
OH2PB Tauno Emil Lähä, Porvoo, Jokikatu 35.
OH2PC Eino Onni Sutinen, Skuru, Aminnefors.
OH2PD Yrjö Kantanen, Rekola, as.
OH2PE Kaarlo Onni Leino, Helsinki, Museokatu 30. C. 30.
OH2PF Toivo K. Sariola, Kerava.
OH2PG Uolevi A. Luoto, Jyväskylä, Jyskän tehdas
OH2PH Eino A. Sairio, Helsinki, Puistola, Valtatie 54.
OH2PI Kaarlo Reino Selin, Helsinki, Albertink. 46. B. 32.
OH2PJ Paavo V. K. Rajamäki, Kotka, Pyyntie 4.
OH2PK Paavo Kustaa Kantanen, Pukimäki, Pekantie 13.
OH2PL Reino Edv. Saarni, Helsinki, Eerikink. 20. A. 10.
OH2PM Göran Tor Tigerstedt, Helsinki, Mikonk. 2 ovi 49.
OH2PN Erik L. Stenholm, Joensuu, Yleisradio.
OH2PO Aarre Olavi Kuikka, Hyrylä, Ojala.
OH2PP Asko Tapio Salmi, Helsinki, Kapteenink. 24. F. 76.
OH2PQ Gösta A. Jernström, Lauttasaari, P. Satamak. 9. A. 7.
OH2PR Adolf K. Harkio, Malmi, Päätie 28.
OH2PS Artur W. Törnblom, Loviisa, Panimonmäki.
OH2PT Kalevi Oskari Ahti, Helsinki, Valhallank. 7. A. 19.
OH2PV Heimo Hugo Pelkonen, Helsinki, Agricolankatu 2. A. 35.

Jatkuu seur. nr.

KERTOMUS SUOMEN RADIO-SÄHKÖTÄJÄLIITON r.y. TOIMINNASTA v. 1946.

Nyt päättyneenä toimintavuotena, joka oli järjestyksessään kahdeskymmeneskuudes, alkoi toinen neljännesvuosisata liiton toiminnassa. Tämä oli toinen rauhanvuosi maailmme raskaiden sotien jälkeen ja on se monessa suhteessa lisännyt mahdollisuuksia niin normaalisten olojen saavuttamiseksi tärkeän kauppamerenkulun alalla kuin jo aloitettujen jälleennrakennustöiden menestykselliselle jatkamiselle. Liiton toiminnalle on vuosi merkinnyt jälleen monia saavutuksia niin taloudellisissa kuin muissakin suhteissa, joskin eräitä pettymyksiä — olosuhteiden pakosta — ei ole voitu välttää.

Jäsenistö.

Toimintavuoden alussa oli liiton jäsenlukumäärä 354. Vuoden kuluessa ovat seuraavat kahdeksantoista jäsentä poistettu liiton jäsenluettelosta: omasta pyynnöstään ovat eron saaneet päivämäärällä 10. 12. 46 Björn Olof Zimmermann, 1. 1. 46 Kurt Österman, Lauri Oskari Leppänen, Leo Luhtanen, Kalle Henrik Niittynen, Veikko Armas Jussila, Kaarlo Väistö, Jorma Antero Maunula, Reino Pietari Räisänen, 1. 6. 46 Väinö Poutiainen 4. 6. 46 Kalle Tillonen, 12. 6. 46 Paavo Einar Lannes, 5. 9. 46 Pauli Valdemar Vesa, 30. 11. 46 Oskari Adolf Syvänpää ja Erkki Janger, sekä 18. 6. 46 tapaturmaisesti kuollut Hugo Soljo ja 22. 9. 46 sydänhalvaukseen kuollut Gustaf Anders Söderlund. Liiton sääntöjen 3 §:n perusteella on Jorma Kalervo Koroma eroitettu liitosta päivämäärällä 24. 11. 46.

Vuoden kuluessa ovat seuraavat 39 uutta jäsentä hyväksytyt liittoon: päivämäärällä 26. 1. 46 Martti Aho jäsennumerolla 489, 13. 3. 46 Arvi Ilmari Rajamäki jäs.nr.490, 27. 4. 46 Lauri Kalle Ellilä 491, Keijo Frans Juhani Elo 492, Kalevi Kaukomäki Greis 493, Nils Olof Gustafsson 494, Aarto Anton Kalevi Helin 495, Jukka Olavi Hurme 496, Pentti Kalevi Järvinen 497, Aarne Armas Keisteri 498, Erkki Ketunen 499, Pentti Eino Lampimäki 500, Yrjö Ossian Lehtio 501, Anna-Liisa Leppä 502, Jorma Jouko Leppämäki 503, Marja Ilona Leskinen 504, Guy Ragnar Lindström 505, Eero Ilmari Luukinen 506, Reino Vieno Ensio Luukkanen 507, Aarre Aarno Lähde 508, Martti Henrik Marjamäki 509, Wadim Mironov 510, Lauri Juhani Piispanen 511, Teuri Kalervo Raevaara 512, Ingvald Gottfrid Roos 513, Eino Salmi 514, Olavi Nestor Sutinen 515, Heikki Arvid Tamminen 516, Antti Jalmari Taskinen 517, Matti Akseli Teriö 518, Heikki Jalmari Tyrjy 519, Lilja Sisko Ylinikkilä 520 ja Leo Johannes Syversen 521, 31. 5. 46 Jalmari Tiisanen entisellä jäsennumerolla 53, 31. 7. 46 Erik Anders Åberg 522 ja Kyösti Erik Heiniö 523, 13. 8. 46 Björn Olof Zimmermann entisellä jäsennumerolla 185, ja 12. 9. 46 Reino Armas Vierros 524.

Jäsenlukumäärä on siis lisääntynyt 20:llä, ollen nyt 374. Näistä toimii laivasähköttäjinä 70 ja 31 on vapaana. Internoituna tahi muuten sodan aikana ulkomaille jääneistä 36:sta laivasähköttäjästä on edelleen ulkomailta 22. Liikennealentokoneissa toimii 6, jäänmurtajissa 5, erilaisissa maatoimipaikoissa ja Puolustuslaitoksen palveluksessa 240.

Palkkaussopimukset.

Toimintavuoden alkaessa oli kauppalaivoissa voimassa liiton ja Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen sekä Alands Redarföreningin välillä 1. 7. 1945 hyväksytty työehtosopimus, jonka mukaan alin palkka A-luokassa oli mk 7000: — ja ylin mk 10.500: —, B-luokassa vastaavasti 200: — ja C-luokassa mk 600: — enemmän.

Kun Hinta- ja palkkaneuvosto vahvisti yllämainitut, samoin kuin kaikkien toisten merenkulkijajärjestöjen samaan aikaan voimaan tulleet palkat, katsottiin kaikkien eri ryhmien tällöin hyväksytyjen palkkojen vastaavan tehdyn sopimuksen mukaan palkkatasoa 1. 7. 1945.

Toisten merenkulkijajärjestöjen irtisanottua nämä työehtosopimuksensa päättyväksi 1. 1. 46, saivat he 16. 1. 46 alkaen palkkoihinsa 50 % korotuksen. Huolimatta siitä, ettei SR ollut irtisanonut sopimustaan, aloitettiin myös liiton ja va-

rustajayhdistysten välillä neuvottelut vastaavan korotuksen saamisesta laivaradiosähköttäjiin palkkoihin. Kun liitto ei voinut suostua tarjottuun 30 % korotukseen, joutui asia Hinta- ja palkkaneuvoston ratkaistavaksi, joka kuitenkin jätti sen puolestaan Valtioneuvoston päätettäväksi. Maaliskuun 21 pñ antamallaan päätöksellä määräsi Valtioneuvosto 1. 7. 45 voimaantulle palkat korotettavaksi kuitenkin vain 30 %:lla 16. 1. 46 lähtien, joten korotus jäi 20 % vähemmäksi kuin toisten merenkulkijain tällöin saama palkkojen korotus. Maaliskuun 28 pñ neuvoteltiin vielä sopimuksen muiden kohtien, kuten ylityötuntimaksun ja valtamerialan korottamisesta vastaavasti samalla määrällä kuin toisten päällystöjärjestöjen kanssa jo oli sovittu. Kun näiden korotusten saamisen edellytyksenä olisi kuitenkin ollut, että työehtosopimuksen irtisanomisaika olisi pitänyt siirtää heinäkuun alusta marraskuun alkuun, ei liitto katsonut voivansa siihen tällaisella ehdolla suostua, joten palkkoja lukuunottamatta jäi entinen sopimus voimaan. Edellä esitetystä syistä johtuen irtisanoi liitto työehtosopimuksensa kokonaisuudessaan päättyväksi kesäkuun 30 pñ 1946. Lisäksi irtisanoutuivat laivasähköttäjä vielä henkilökohtaisesti toimistaan 1. 6. 46 varauksella, että ellei 1. 7. 46 mennessä ole tyydyttävää uutta työehtosopimusta aikaansaatua, jättävät he tällöin toimipaikkansa.

Toukokuun 28 pñ aloitettiin neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta ja ehdotti liitto tällöin 20 % lisäkorotuksen saamista 1. 7. 45 palkkoihin 1. 7. 46 alkaen. Kun neuvotteluita jatkettaessa varustajayhdistysten taholta ilmoitettiin liitolle kesäkuun 7 pñ ettei minkäänlaisiin palkkojen korotuksiin voida suostua, joutui asia Valtioneuvoston ratkaistavaksi. Sekä varustajayhdistyksille että Valtioneuvostolle ilmoitti liitto tällöin pitävänsä kiinni vaatimuksistaan vastaavanlaisen korotuksen saamisesta laivasähköttäjiin palkkoihin työseisauksen uhall ja samalla pyysi ratkaisua asiassa kesäkuun 28 pñ klo 12 mennessä. Kun Sosiaaliministeriö 29. 6. klo 14 liitolle saapuneessa kirjelmässä ilmoitti Valtioneuvoston katsovan, ettei laivaradiosähköttäjiin palkat enää ole sillä tasolla että niitä tässä vaiheessa olisi uudelleen korotettava, päätti johtokunta, asiaa perusteellisesti harkittuaan, että laivaradiosähköttäjiin on aikaisemmin suorittamiensa irtisanomisten perusteella jätettävä toimipaikkansa heinäkuun 1 päivän aamuna. Useista yrityksistä huolimatta ei tätä koskevaa ilmoitusta kuitenkaan otettu Yleisradiossa luettavaksi, mutta saivat asianomaiset jäsenet siitä tiedon ottamalla yhteyden suoraan liittoon.

Heinäkuun 1 päivän aamuna ilmoitti ministeri Härmä liitolle Valtioneuvoston puolesta, että ellei keskeytyneitä töitä laivoissa viipymättä aloiteta, kutsutaan kaikki laivaradiosähköttäjä heidän henkilökohtaisista irtisanomisistaan huolimatta heti työvelvollisina entisiin toimiinsa. Tämän ilmoituksen johdosta katsoi liitto olevansa pakotettu peruuttamaan alkaneen työseisauksen ja ilmoitettiin tästä jäsenille samana päivänä klo 12.30 Yleisradion välityksellä.

Samana päivänä hyväksyttiin liiton ja Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen sekä Alands Redarföreningin välillä uusi, 1. 7. 46 voimaan tullut työehtosopimus ja jäivät siinä vahvistetut palkat — edellämainittujen pakkotoimenpiteiden uhan johdosta — ennalleen, eli sellaisiksi kuin ne jo 16. 1. 46 lähtien olivat olleet.

Kun Sosiaaliministeriön taholta 3. 7. 46 päivälehille antama radiosähköttäjiin palkkausta koskeva selostus oli yksipuolinen ja tästä syystä harhaanjohtava, antoi liitto STT:lle täydellisen selostuksen niistä syistä jotka aiheuttivat p.o. työseisauksen ja joka selostus oli julkaistuna johtavissa pääkaupungin sanomalehdissä.

Koska laivaradiosähköttäjiin palkkoihin ei siis tässä vaiheessa saatu samansuuruisia korotuksia kuin mitä toisille merenkulkijoille oli jo 16. 1. 46 lähtien maksettu, irtisanoi liitto lokakuun 29 pñ jälleen työehtosopimuksensa sekä Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen että Alands Redarföreningin kanssa päättyväksi 31. 12. 1946.

Vuoden alussa oli voimassa marraskuun 15 pñ 1945 hyväksytty sodanvaaralisasopimus, joka varustajayhdistysten taholta irtisanottiin päättyväksi helmikuun 1 päivänä 1946. Useiden neuvottelujen jälkeen hyväksyttiin helmikuun 27 pñ uusi sopimus, jonka mukaan sodanvaaralisat maksetaan 1. 3. 46 lähtien uusille peruspalkkoille ja ovat ne Suomen rannikko- ja Pohjanlahden liikenteessä 20 % ja kaikkialla muualla 45 % lukuunottamatta Mustallamerellä ja Intian vesillä, joissa

lisä on edelleenkin 100 %. Tämä sopimus on voimassa edelleen.

Liikenneilmailussa on toimintavuoden alusta lähtien ollut käytännössä huhtikuun 19 pñ 1945 hyväksytty työehtosopimus lukuunottamatta palkkoja, jotka korotettiin 1. 7. 45 ja jolloin alin palkka nousi mk:aan 8000: — ja ylin mk:aan 13.750: —. Kun Hinta- ja palkkaneuvosto ei vahvistanut liiton ja Aero Oy:n välillä hyväksyttyä n.s. matkamekanikon korvauksen maksamista enempää kuin lentolisän korottamisesta tehtyä sopimusta, kääntyi liitto asiassa tammikuun 15 pñ 1946 kirjelmällä Valtioneuvoston puoleen. Toukokuun 23 pñ liitolle saapuneessa kirjelmässä ilmoitti Sosiaaliministeriö, että Valtioneuvosto ei ole katsonut tarpeelliseksi ryhtyä muuttamaan sitä Hinta- ja palkkaneuvoston tekemää päätöstä, jolla liiton ja Aero Oy:n välillä hyväksytty sopimus lentosähköttäjiin lentolisän korottamisesta ja matkamekanikkokorvauksen maksamisesta on jätetty hyväksymättä.

Koska lentosähköttäjiin palkkauksessa verrattuna laivasähköttäjiin palkkoihin on täten syntynyt epäsuhde ennen sotaa vallinneeseen palkkatasoon nähden, ehdotti liitto syyskuun 20 pñ Aero Oy:lle jättämässään kirjelmässä uusien palkkaneuvottelujen aloittamista. Aero Oy:n johdossa tapahtuvien järjestelyjen vuoksi on neuvottelujen alkaminen kuitenkin lykkääntynyt.

Liiton tammikuun 11 pñ Valtioneuvostolle tekemän anomuksen johdosta hyväksyi Valtioneuvosto huhtikuun 4 pñ tekemällään päätöksellä SR:n neuvottelukelpoiseksi yhdistyksen seuraavien ministeriöiden ja virastojen kanssa: Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö, Kauppa- ja teollisuusministeriö, Sisäasiainministeriö, Posti- ja lennätinhallitus, Ilmailuviranomainen, Merenkulkuhallitus, Merentutkimuslaitos, Ilmatieteellinen keskuslaitos ja Merivartiolaivos.

Kun Valtion palveluksessa toimivien liiton jäsenten palkkataso on ollut kohtuuttoman alhainen ja kun heidän palkkauksissa lisäksi on ollut suuria epätasaisuuksia, ryhtyi liitto saamansa neuvotteluvoimien perusteella suoraanisiin palkkaneuvotteluihin Posti- ja lennätinhallituksen kanssa toukokuun 4 pñ. Tällöin hyväksyi Posti- ja lennätinhallitus omasta puolestaan liiton sekä palkkoja että radiosähköttäjiin uutta virkanimitystä koskevat ehdotukset. Koska Posti- ja lennätinlaitoksessa n.s. vastuulisan nimellä suoritettua lisäpalkkaa ei oltu maksettu kaikille radiosähköttäjinä toimiville, korosti liitto tekemässään ehdotuksessa erikoisesti tällaisen lisäpalkkion maksamisen välttämättömyyttä myös kaikille ilman sitä jääneille radiosähköttäjille. Tässä suhteessa johtikin ehdotus jo myönteiseen tulokseen.

Sen johdosta, ettei Posti- ja lennätinhallitus järjestänyt liitolle tilaisuutta lausunnon antamiseen n.s. Kiviahon palkkakomitean ehdotuksesta laitoksessa toimivien radiosähköttäjiin uusista, v. 1947 alusta ehdotetuista palkoista, kuten Valtioneuvoston päätös kesäkuun 29 pñ 1946 olisi edellyttänyt, tiedusteli SR asiaa Posti- ja lennätinhallitukselta syyskuun 19 pñ lähettämässään kirjelmässä, pyytään samalla tietoja Plh:n omasta, näitä palkkoja koskevasta ehdotuksesta. Syyskuun 30 pñ päivätyssä vastauskirjelmässään ilmoitti Plh, että koska Suomen Radiosähköttäjäliitto ei ole Plh:n piirissä toimiva järjestö, ei se katsonut olevan aihetta kuulla liittoa asiantuntijana eikä myöskään katsonut voivansa antaa tietoja omasta palkkaehdotuksestaan.

Koska tätä selostusta ei voitu pitää asiallisena, kääntyi liitto sen johdosta samana päivänä kirjelmällä suoraan Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriön puoleen pyytäen, että liitolle viipymättä järjestettäisiin tilaisuus p.o. lausunnon esittämiseen Posti- ja lennätinlaitoksessa toimivien jäsentensä osalta.

Kirjelmän johdosta saikin liitto lokakuun 8 pñ Posti- ja lennätinhallituksesta käytettäväkseen kaiken asiaa koskevan aineiston ja antoi liitto oman lausuntonsa asiassa lokakuun 15 päivänä.

Elokuun 6 päiväksi järjesti Merenkulkuhallitus liitolle tilaisuuden lausuntonsa esittämiseen niistä Kiviahon palkkakomitean ehdotuksista jotka koskivat jänsärkijaradiosähköttäjiin ryhmittämistä uusiin palkkaluokkiin. Vastaavanlainen tilaisuus oli liitolle järjestetty myös Merentutkimuslaitoksessa.

Toimipaikkatilanne.

Vuoden alussa oli yli 1.600 br.rek. tonnin vetoisia aluksia, siis sellaisia joissa määrysten mukaan pitää olla radiosäh-

köttäjä, 61. Vapaina olevia laivasähkötäjiä oli tällöin 20. Toimintavuoden päättyessä oli tällaisten laivojen lukumäärä noussut 71.

Laivasähkötäjiä ei vuoden aikana ole ollut puutetta. Vapaina olevien lukumäärä lisääntyi vielä huomattavasti keuhalla, kun huhtikuun 27 p:nä päättyneitä radiosähkötäjäkursseilta valmistui 33 uutta sähkötäjiä.

Vaikkakin monet vanhemmista vapaina olevista sekä useat tänä vuonna valmistuneista uusistakin sähkötäjiä ovat saaneet maatoimipaikan, oli vuoden lopussa vielä vapaita laivasähkötäjiä yhteensä 31. Kun näiden lisäksi on vielä 15 joko vakinaisissa tai väliaikaisissa maatoimipaikoissa olevat ilmoittaneet olevansa heti valmiit vastaanottamaan toimipaikan laivoissa, nousee laivapaikkoihin haluavien lukumäärä vuoden lopussa yhteensä 46. Koska kauppalavatonnistomme huomattavampi lisääntyminen ei aivan lähimmässä tulevaisuudessa liene odotettavissa — tosin Amerikasta saataneen piakkoin siellä sodanaikana takavarikoiduista lähes kahdestakymmenestä aluksesta seitsemän takaisin — ja kun vapaita sähkötäjiä edelleen on näinkin runsaasti, ei uusien radiosähkötäjäkursien aloittamista tänä syksynä ole katsottu tarpeelliseksi.

Eräitä harvoja polkkeuksia lukuunottamatta ovat sekä laiva- että maaradioasemien avoinna olleet toimipaikat täytetty liiton välityksellä.

Äänenkannattaja.

Liiton ja Suomen Radioamatööriiliton yhteistä äänenkannattajaa Radio OH:ta on toimintavuoden aikana julkaistu viisi numeroa, joista ensimmäinen oli edellisen vuoden viimeinen numero 5—6 ja joka julkaistiin kaksoisnumerona liiton 25-vuotisjuhlan johdosta, sekä numerot 1, 2, 3 ja 4. Numero 2 oli Suomen Radioamatööriiliton 25-vuotisjuhlan numero. Lehden vastaavana toimittajana on ollut Y. Luomanmäki SR:stä ja toimitussihteerinä K. S. Sainio SRAL:stä. Toimituskuntaan ovat SR:stä kuuluneet lisäksi A. Sinkkonen, M. Tuhkanen ja E. Koivisto. Liiton jäsenille on lehti lähetetty ilmaiseksi, ulkopuolisilta on tilaushinta vuosikerralta ollut mk 100:— ja irtonumeroiden hinta mk 20:—.

Painatuskustannukset nousivat yhteensä mk:aan 60.399:30, joka summa on mk 31.352:40 enemmän kuin edellisen vuoden kustannukset. Lehti-ilmoituksista ja tilauksista saadut nettotulot huomioonottaen tuli SR:n osalle painatuskustannuksista yhteensä mk 7.024:65 eli mk 1.067:55 vähemmän kuin edellisenä vuonna. SRAL:n painatuskustannukset nousivat mk:aan 24.194:15.

Lehden toimituskunta on kokoontunut vuoden aikana kaksi kertaa käsittelemään lehden julkaisemisen yhteydessä olevia asioita.

Tässä yhteydessä kehoittaa lehden toimituskunta liiton jäseniä entistä enemmän tukemaan äänenkannattajaansa kirjoituksillaan. Varsinkin laivajäsenien matka- ym. muistelmien ovat tervetulleita. Myös sotien aikana sattuneista mielenkiintoisista tapahtumista, joita silloin ei voitu julkaista, voidaan nyt vapaasti kertoa.

Jäsenmaksut.

Laivoissa ja liikenneilmailun palveluksessa toimivien jäsenmaksu on kuluneena vuotena ollut mk 1200:— ja vakinaisesti muualla toimissa olleilta mk 400:—, joihin summiin sisältyy myös liiton äänenkannattajan vuosikerta hinta mk 100:—. Määräaikana, huhtikuun 1 päivänä oli 188 jäsenellä vielä jäsenmaksut suorittamatta. Useista kehoituksista huolimatta oli toimintavuoden lopussa vielä huomattava osa jäsenistä jättänyt jäsenmaksunsa suorittamatta.

Muu toiminta.

Tärkeimmistä tapahtumista liiton muusta toiminnasta mainittakoon tässä seuraavaa:

Joulukuun 12 päivänä 1945 Valtiovarainministeriölle yhdessä toisten merenkulkijajärjestöjen kanssa lähettämässään kirjelmässä ehdotti liitto tulliviranomaisille annettavaksi sellaiset ohjeet, että merimiesten sallittaisiin tullilta tuoda maahan entistä suuremmat määrät elintarvikkeita, vaatetavaraa tai muita tarvikkeita. Ehdotus johti myönteiseen tulokseen Valtioneuvoston annettua 29 p:nä maaliskuuta 1946 tekemäl-

lään päätöksellä Tullihallitukselle uudet ohjeet niistä tavaramääristä, joita merenkulkijat saavat edellämainituille henkilöille tullivapaasti tuoda.

Joulukuun 19 p:nä 1945 antoi SR Kauppa- ja teollisuusministeriölle sen pyytämän lausunnon laivaväen meriturmassa havinneeen yksityisen omaisuuden korvaamisesta.

Tammikuun 10 p:nä lähetti liitto Sosiaaliministeriölle sen pyytämän lausunnon jäänsärkijäsähkötäjiä työstä. Lausunnon yhteydessä liitto kannattamaan Merenkukuhallituksen ehdotusta jäänsärkijäsähkötäjiä työstä jättämisestä ennalleen, mikäli he korvaukseksi talviaikana suoritettua ylityösaavast edelleenkin olla kesänajan kokonaan vapaat.

Helmikuun 15 p:nä allekirjoitti liitto yhteistyösopimuksen Suomen Merimies Unionin kanssa. Sopimuksen mukaan ovat sopimuspuolet keskenään solidaarisia kaikissa työsuhteissa ja merenkulkijoita yleensä koskevilla yhteisillä kysymyksillä ja tukevat he m.m. työselkkauksen sattuessa toisiaan tarkemmin määrättyllä tavalla.

IFR:n marraskuun 12 p:nä 1945 Köpenhaminassa pidetyssä ensimmäisessä sodanjälkeisessä kokouksessa päätettiin kerta-kaikkisena jäsenmaksuna sotavuosilta kaikilta jäsenliitoilta perä 20 punttaa. SR:n ehdotuksesta alensi IFR tämän summan kuitenkin liittomme osalta 10 punttaan.

Suomen Pankin annettua 10 p:nä maaliskuuta 1942 määräystä ulkomaan valuutan säännöstelystä, sovitettiin liiton ja Suomen Pankin välillä siitä, että radiosähkötäjiä maksetaan määrätty osa ulkomaan valuuttaa heidän ikäisillä lisätystä peruspalkasta. Tätä maksutapaa noudatettiin sitten kaikissa laivoissa. Lokakuun 29 p:nä 1945 päälliköilleen lähettämässä kiertokirjeessä määräsi Suomen Höyrylaiva Oy kuitenkin, että radiosähkötäjiä saadaan maksaa määrätty osa ulkomaan valuuttaa ainoastaan vasta-alkavan sähkötäjän saamasta palkasta. Liiton toimenpiteiden johdosta peruutti Suomen Höyrylaiva Oy myöhemmin tämän määräyksensä.

Huhtikuun 16 p:nä järjesti liitto tavanmukaisen tiedotustilaisuuden radiosähkötäjäkursseilaisille, jolloin heille selostettiin liiton toimintaa ja tilannetta paikkansaantimahdollisuuksista.

Suomen Radioamatööriiliton 25-vuotisen toiminnan johdosta järjestetyssä juhlassa huhtikuun 14 p:nä esitti SR edustajansa kautta liiton onnittelut juhlivalle veljesjärjestölle.

Koska matkustajalaiva Bore I:ssä, joka liikennöi Turku-Tukholma linjalla, ei enää viime vuosina ole ollut radiosähkötäjiä kuten aikaisemmin, tiedusteli SR Posti- ja lennätinhallitukselta onko alukselle mahdollisesti annettu erivapaus radiosähkötyslaitteiden pitovelvollisuudesta. Kun tällaista erivapautta ei laivalle oltu myönnetty ja kun se näin ollen on vastoin voimassa olleita turvallisuusmääräyksiä liikennöinyt ilman sähkötäjiä, pyysi liitto huhtikuun 24 p:nä Merenkulunylitarkastajaa ryhtymään asianvaatimiin toimenpiteisiin p.o. aluksen omistajan saattamiseksi vastuuseen laiminlyönnistään ja että laivaan viipymättä otettaisiin radiosähkötäjiä. Tämän toimenpiteen johdosta otettiin Bore I:seen radiosähkötäjiä kesäkuun alusta.

Liiton toimenpiteiden johdosta ovat h/a Hildegaardin ja Dagmarin päälliköt saaneet sakkoa liikennöityään kansainvälisillä matkoilla ilman sähkötäjiä.

Henkisen Työn Keskusliiton tänäkin vuonna toistuneiden jäseneksi liittymisehdotusten johdosta on liitto ilmoittanut tälle keskusjärjestölle, ettei liittymistä ole katsottu ajankohtaiseksi, varsinkin kun liittomme nyt on saanut itselleen välittömän neuvotteluvoimavarojen valtion palveluksessa olevien jäsentensä puolesta.

Luotsi- ja majakkalaitoksen 250-vuotispäivän johdosta 19. 9. 46 lähetti liitto Merenkukuhallitukselle onnittelusähkeen.

Eräs yhtiö oli ryhtynyt kostotoimenpiteisiin palveluksessaan ollutta radiosähkötäjiä vastaan syystä, että hän oli liiton ohjeiden mukaisesti irtisanoutunut toimestaan kesäkuun alussa silloin esillä olleiden liiton palkkavaatimusten vuoksi, eikä hänelle tämän johdosta annettukaan aikaisemmin luvattua toista laivatoimipaikkaa. Koska tällainen toimenpide oli vastoin liiton ja Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen välillä 1. 7. 46 tehtyä sopimusta, kääntyi liitto asiassa Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen puoleen. Tapaus tuli kuitenkin selvitettyksi asianomaisten sähkötäjiä kesken tehdyllä sopimuksella.

Suomen Merimies Unioni pyysi lokakuun 2 p:nä lähettämässään kirjelmässä SR:ää yhtymään lokakuun 15 p:nä järjestettävään vuorokauden kestäväan vastalausealakkoon sen

johdosta, että eduskunnassa käsiteltävänä olevaa merimiesten vuosilomalain muutosehdotusta ei oltu vielä hyväksytty. Suomen Merimies Unionin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti ilmoitti liitto olevansa solidaarinen suunnitellun vastalausealakon aikana.

Suomen Merimies Unionin tekemää ehdotusta kaikkien merenkulkijajärjestöjen yhteisen Suomen Merenkulkijaliiton perustamiseksi ilmoitti SR:n johtokunta periaatteessa kannattavansa ja olevansa valmis ryhtymään sitä koskeviin neuvotteluihin.

Koska liiton voimassa olevat säännöt ovat monessa suhteessa vanhentuneet päätti johtokunta seuraavalle vuosikokoukselle esittää muutosehdotuksensa näihin sääntöihin. Tärkeimpänä muutoksena mainittakoon m.m. johtokunnan varsinainen jäsenen lukumäärän lisääminen sekä johtokunnan vaalitavan muuttaminen.

Kun täydellistä liiton muuta toimintaa koskevaa selostusta ei tällaisen toimintakertomuksen puitteissa ole mahdollista esittää, on edelläolevassa oltu pakotettu rajoittumaan vain muutamien tärkeimpien selostamiseen.

SR:n 25-vuotisjuhla julkaisu.

Joulukuun 9 p:nä 1944 pidetty vuosikokous antoi liiton 25-vuotisjuhla julkaisun toimittamisen täysin valtuuksin johtokunnalle. Toimituskunta muodostettiin 6 p:nä huhtikuuta 1945 ja tulivat siihen valituiksi liiton puheenjohtaja Y. Luomanmäki, sihteeri E. Koivisto, musiikkitarkkailija M. Piha ja kontrollööri A. Sinkkonen. Jo ennen toimituskunnan nimeämistä olivat liiton puheenjohtaja ja sihteeri valmistavasti suunnitelleet juhla julkaisun sisällön jäsenyksiä ja myös muuhin valmistaviin toimenpiteisiin oli tässä suhteessa ryhtydyt.

Julkaisun toimittamisen yhteydessä olevien asioiden vuoksi on toimituskunta kokoontunut kaikkiaan 15 kertaa, pitäen viimeisen kokouksensa 11 p:nä marraskuuta 1946 jolloin sen tehtävät katsottiin tulleen loppuunsa toteutetuksi. Tarkempaan selostukseen itse juhla julkaisun sisällöstä ei tässä yhteydessä enää ole aihetta, koska se selviää jo ilmestyneestä julkaisusta.

Ennakkolaskelmien perusteella määrättiin julkaisun hinnaksi mk 300:— ilman postituskuluja. Siitä tilattiin 750 kpl painos ja valmistui se marraskuun 30 p:nä 1946. Kokonaiskustannukset nousivat mk:aan 141.908:45 ja ennakkotilauksen ja laskelmien perusteella katsottiin julkaisun myynnistä ja ilmoituksista saatavien tulojen peittävän nämä kustannukset.

Ennakkotilauksistaan huolimatta eivät kuitenkaan kaikki vielä ole lunastaneet tilaamaansa juhla julkaisua, joten liiton varoja on vielä kiinnitetty julkaisukustannuksiin mk 22.908:45. Kun liitto kuitenkin vielä jälellä olevista julkaisuista joita on noin 300 kpl ja joiden myyntihinta siis nousee 90.000:— markkaan, saa ainakin osan vielä myydyksi niille jotka syystä tai toisista eivät ole tilaamaansa julkaisua tähän mennessä lunastaneet, sekä mahdollisesti myös uusille jäsenille myöhemmin, tulee liitto saamaan ainakin huomattavan osan nyt julkaisuun kiinnittämistään varoista takaisin. Vapaakappaleina on julkaisua jaettu eri virastoille ja laitoksille sekä julkaisuun kirjoittaneille 81 kappaletta.

Monet vaikeudet oli toimituskunnalla voitettavanaan julkaisua toimittaessaan. Kun painatusyöt jouduttiin suorittamaan vasta vuoden 1945 loppupuolella, ei vuoden alussa julkaisun hinnasta tehty ennakkolaskelma tänä aikana tapahtuneen rahanarvon alenemisen johdosta enää pitänyt paikkaansa. Myös aineiston hankkiminen ja varsinkin vaillinaisten tai osaksi kokonaan puuttuvienkin henkilötietojen saaminen julkaisun jäsenmatrikeliasastoon tuottivat myös varsin suuria vaikeuksia, eikä puutteellisuuksia tässä suhteessa voitu yrityksiä huolimatta kokonaan välttää. Kaikesta huolimatta valmistui julkaisu määräaikaan mennessä ja täyttäne se suurin piirtein sille asetetut vaatimukset: luoda katsaus liiton ja samalla myös koko maamme radiotoiminnan kehitykseen kuluneiden 25 vuoden aikana, sekä säilyttää kaikkien tänä aikana liitossa olleiden jäsenien henkilötiedot.

Kirjeenvaihto.

Saapuneiden kirjeiden lukumäärä on kuluneena toimintavuotena noussut yli 500 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä yli 1700. Erilaisista asioista jäsenille lähetettyjen kiertokirjeiden lukumäärä oli 10.

Kokoukset.

Johtokunta on toimintavuoden aikana kokoontunut 12 kertaa seuraavina aikoina: 4. I; 13. I; 23. I; 13. III; 24. III; 7. IV; 15. V; 7. VI; 29. VI; 5. IX; 9. X ja 24 XI 1946. Näiden lisäksi on liitto ollut edustettuna lukuisissa valtion viranomaisten ja toisten merenkulkijajärjestöjen kanssa pidetyissä neuvottelutilaisuuksissa.

Johtokunta ja toimisto.

SR:n johtokunnan varsinaisina jäseninä ovat olleet Yrjö Luomanmäki puheenjohtajana, Martti Tuhkanen varapuheenjohtajana ja Erkki Koivisto sihteerinä, sekä Veikko Saarman, Gunnar Ertomaa, Kosti Uotila, Aate Heimo ja Arvid Sinkkonen varajäseninä.

Liiton toimisto on edelleenkin ollut sihteerin asunnon yhteydessä Helsingissä Kapteenink. 24 C 23 ja on siellä vuoden mittaan käynyt runsaasti liiton jäseniä sekä toimipaikkoja koskevien että muiden erilaisten asioittensa vuoksi.

*

Vain pääpiirteissään on edelläolevassa tuotu esille liiton toiminnan eri haarat ja tapahtumat kuluneen vuoden aikana, koska yksityiskohtaisempaan selostukseen ei vuosikokoukselle varattu aikaa riittäisi. Ne lukuisat palkkaneevottelut joita vuoden kuluessa on käyty antavat ensisijaisen leimansa liiton toiminnalle. Erikoisena saavutuksena on lisäksi mainittava neuvotteluvoimavarojen saaminen Valtion viranomaisten kanssa, jonka kautta liiton toimintapiiri entisestään laajenee ja voi liitto tästä lähtien entistä tehokkaammin huolehtia myös maissa olevien jäsentensä taloudellisista ym. eduista.

Helsingissä, marraskuun 30 päivänä 1946.
Suomen Radiosähkötäjäliitto r. y:n johtokunnan puolesta:

Erkki Koivisto
sihteeri.

RADIOMIEHET!

seuratkaa aikaanne tllaamalla vuodeksi 1947

**RADIO
OH**

Maamme vanhin radioteknillinen, erikoisesti lyhytaaltotekniikkaa sekä laivadio- ja amatööritöimintää käsittelevä julkaisu.

Ilmestyy joka toisen kuukauden 15 p. Tilaushinnat v. 1947
1/1 v. 100:—, Irtonumero 20:—.

TOIMITUS:

Y. Luomanmäki (vastaava), os. Helsinki, Mechelininkatu 2 A 4. Puh. 43 672. K. S. Sainio (toimitussihteeri)

TILAUKSET ja TALOUDENHOITO:

E. Koivisto, os. Helsinki, Kapteenink. 24 C 23. Puh. 22 830.

ILMOITUSASIAT:

Y. Luomanmäki.

Ilmoituskäsikirjoitusten oltava toimituksen käytettävissä viimeistään 2 viikkoa ennen ilmestymispäivää.

KIRJAPAINO:

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjapainon Oy.
Puh. sarja 20081.